ሓዳስ ኤርትራ
መበል 24 ዓመት ቁ. 4 4 መስከረም 2014 ገጻት 12 ዋጋ 1.00 ናቕፋ
ሓሙስ

ገጽ 3
ተወሳኺ ብዝሒ ተራ መፍረይዝድ ህዝባዊ ግንባር፡ ኣብ ወፍሪ ሰገረዶብ

ገጽ 4
ዛዕባ ጥበብን ቦታኡን

ገጽ 5
ዋጋ እምነት

ገጽ 8

ኣብ ዘይግዚኦም ንዝውለዱ ህጻናት ካብ መጉዳእቲ ሓንጎል ዝከላኸል ነዘዲ

ገጽ 11
ደሃይ ሾሊታ እስጳኛ

ኮሚኒቲ ኮለጅ ትምህርቲ ኣስመራ፡ ብምምሕያሽ ሞያዊ ብቕዓት ዘሰልጠኖም 284 መምህራን ብሰርቲፊኬት ኣመሪቑ

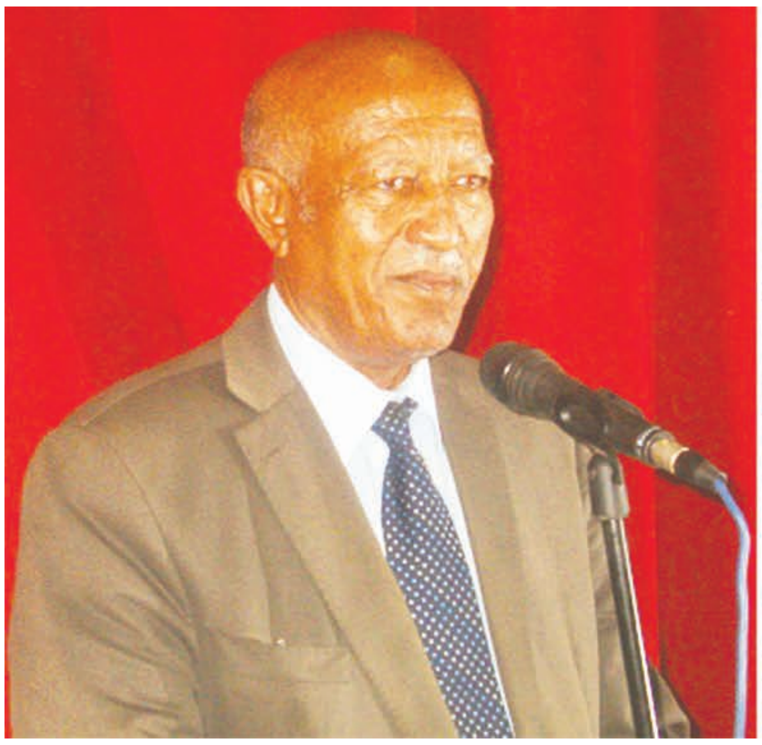

ስ/ዓረቢ

ኮሚኒቲ ኮለጅ ትምህርቲ ኣስመራ፡ ከም መቐጸልታ ናይ'ቲ ከሳላስሎ ዝጸንሐ ፕሮግራማት ምምዕባል ዓቕሚ-ሰብ፡ ኣብ ርሑቕ ገጠራት ሃገርና ኣብ ሰበኽ-ሳግማዊ መደባት ትምህርቲ ክነጥፉ ንዝጸንሑ 284 መምህራን፡ ብ30 ነሓሰ ብሰርቲፊኬት ኣመሪቑ።

ሚኒስተር ትምህርቲ ኣቶ ሰመረ ርእሶም ኣብ ትምህርቶም ጸብለልታ ንዘርኣዩ ተመረቕቲ ሽልማት ድሕሪ ምዕዳል ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ጎኒ-ጎኒ'ቲ ኣገልግሎት ትምህርቲ ናብ ኩሉ ንምብጻሕ ዘካይዶ ዘሎ ወፍሪ፡ ዓቕሚ ኣባላቱ ክብ ንምባል'ውን ስልጠናታት ብምውዳብ ብዕቱብ ዝሰርሓሉ ዘሎ ዓቢ ዕማም ምዃኑ ጠቒሱ፡ እቲ ስልጠና ኣብ መምህራን ቋንቋ ኣደ ክርአ ዝጸንሐ ሕጽረት ኣብ ምምላእ ዓቢ ተራ ከምዘለዎ ብምምልካት፡ ልዑል ነጥቢ ዘምጽኡ ተመረቕቲ ብቐጥታ ብደረጃ ዲፕሎማ ትምህርቶም ኪቕጽሉ ዕድል ተራሒዩሎም ከምዘሎ ኣበሲሩ።

ተመረቕቲ ካብ ሓሙሽተ ዞባታት ሃገርና ዝተዋጽኡ ኮይኖም፡ ብቐጥታ ተቘጺሮም ክሰርሑ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ናይ ሞያ ምምህርና መሰረታዊ ፍልጠት ንኽህልዎምን ተፈላጥነት ንክረኽቡን ኣብ ክልተ ክረምቲ ኪሰልጥኑ ዝጸንሑ'ዮም።

ዳይረክተር ኮማዊ ኮለጅ ትምህርቲ ኣቶ ኣለም ገብረቃል ብወገኑ፡ ተመረቕቲ ኣብ ርእሲ ዝጸንሖም ተመኩሮ፡ ምስ ዘመናዊ ኣገባብ ኣመሃህራን ምሕደራን ብምልላይ፡ መጻኢ ዕድል ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ምምሕያሽ ዝጻወትዎ ተራ ብቐሊል ከምዘይግመት ብምጥቃስ፡ ንዚያዳ ጽፈት ትምህርቲ ክሰርሑ ተላቢዩ።

ወኪል ተመረቕቲ ብወገኑ፡ ብዝቐሰምዎ ሞያዊ ስልጠና ተፈላጥነት ብምርካቦም ዝተሰምዖም ሓጐስ ድሕሪ ምግላጽ፡ ሞያኦም ንምምዕባል ከምዝጽዕሩ ኣረጋጊጹ።

ሳሮይታ፡ ዝተኻዕታ ዒላታት ኣብ ምልማዕ ጀራዲን ዝህልወን ኣበርክቶ ልዑል ምዃኑ ተገሊጹ

ኣብ ሳሮይታ - ንኡስ ዞባ ኣረዕታ ዝተኻዕታ ዒላታት፡ ኣብ ልምዓት ጀራዲን ዝህልወን ኣበርክቶ ልዑል ምዃኑ፡ ሓላፊ ቀጠባዊ ልምዓት ናይ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ሙሳ ሓኸስ ሓቢሩ።

ንኤሪና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣቶ ሙሳ ኣብዚ እዋን'ዚ ኣርባዕተ ዒላታት ተኻዒተን ከምዘለዋ፡ ዝተፈላለየ ዘርኢ ኣሕምልትን ፍረታትን ድማ ተዳልዩ ምህላዉ ብምጥቃስ፡ ኣልማዕቲ ጀራዲን ብትግሃት ጻዕርም ከሐይሉ ጸዊዑ።

ህዝቢ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣብ ሕርሻዊ ንጥፈታት ዝጸንሖ ኣፍልጦ ተሓቲቱ፡ እንተነብረ፡ ብዘተኻየደ ጎስጓሳትን ሓገዛትን ግን ብንኡስ ዓቕሚ ኣብ ምልማዕ ጀራዲን ተበጊሱ ምህላዉ ዝሓብረ ኣቶ ሙሳ፡ ተኻዒተን ዘለዋ ዒላታት ንኣልማዕቲ ጀራዲን ንምሕጋዘን ተጀማሚረን ጝሎ ሰርሓት ንምስፋሕን ዓቢ ሓገዝ ምዃነን ኣዘኻኺሩ።

ቅድሚ ሕጂ ኣብ ምዃፍ ዓሳ ይነጥፋ ከምዝነበሩ ዝሓበሩ ኣቶ ኣሕመድ ሉዑጉዲን ኣቶ መሓመዳ ዓሊ ሞታላን ብወገኖም፡ ምኹዓት ናይዘን ዒላታት ኑቲ ብንኡስ መጠን ዝጀመርዎ ሕርሻዊ ንጥፈታት ከማዕብሉን ከስፍሑን ዘተባብዕ ምዃኑ ሓቢሮም።

ንሳቶም ብዘወሃሃበ፡ ምልማዕ ጀራዲን ሓያልን ዕቱብን ስራሕን ምክትታልን ዝሓትት ምዃኑ ካብ ተመኩሮኦም ክምዝፍሩ ከምዝገልጹኡ ብምሕባር፡ ብዝተገበረሎም ዘሎ ሓገዛት ንጥፈታቶም ብምድንፋዕ ጠለባት ዕዳጋ ከበሰም ንምምላእ ድልዋት ምህላዎም ኣረጋጊጾም።

ነበርቲ ራሞዳ - ንኡስ ዞባ ኣራዕታ፡ ብምጥርናፎም ተጠቀምቲ መሰረታዊ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ከምዝኾኑ ገሊጾም

ነበርቲ ራሞዳ - ምምሕዳር ከባቢ ጢዖ፡ ኣብ ሓደ ማእከላይ ቦታ ብምጥርናፎም ተጠቀምቲ መሰረታዊ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ክኾኑ ከምዝበቕዑ ገሊጾም።

ንሳቶም ንኤሪና ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ ቅድሚ ምጥርናፎም ማይ ንምርካብ ነዊሕን ኣህላኺን ጉዕዞ ከምዝነበሮም ብምዝካር፡ ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ ግን ሳላ ዝተጠርነፉ ብቐረባ ምንጪ ጽሩይ ዝስተ ማይ

ናብ 2ይ ገጽ ይቕጽል

እሰ – ዓንቀጽ

ብደሆ ናብ ጸጋ ዝልውጥ ጥሙር ፕሮግራም ልምዓት

ሃገርና፡ ኣብ ክራማት ከቦሳን ባሕሪን ከምኡ'ውን ኣብ እዋን ኣዝመራ እትረኽቦ መጠን ዝናብ፡ ውሑድ'ዩ ክበሃል ኣይከኣልን። ኣኽራናትን ስንጭሮታትን ዝጠዝሑ ቅርጺ መሬትና ግዱ ንልዑል መጠን-ብኽነት ማይን ሓመድን ዘዕድም ምኽንያት ዓቢ ብደሆ እዩ። እንተኾነ ሓያል ጻዕሪ ይሓትት እምበር፡ እቲ ንብኽነት ዘዕድም ዘሎ ቅርጺ መሬት፡ ናብ መኽዘን ማይ ቀዩርና፡ ብደህና ናብ ጸጋ ክንልውጦ ተኽእሎ ኣሎ። ጸቡቕ ዕድል ኮይኑ፡ ንምብራቓን ምዕራብን ዝፈሱ ውሓይዛትና፡ ብዙሕ ዚዓይነቱ ኣዝርእቲ፡ ኣሕምልቲን ፍረታትን ከፍሪ ዝኽእል፡ ኣዝዩ ሰፊሕን ፍርያምን ጎላጉል፡ ገና ዘይተመዝመዘ ድንግል መሬት ዘዋሰና እዩ። ኩነታት ኣየር ሃገርና ድማ፡ ንመፍረ ጥራትን ኩሉ ዓይነት ኣዝርእቲን ኣዝዩ ምቹእ እዩ።

ርግጽ እዩ ኣብ መላእ ሃገር ዝርከብ ውሓይዝ ዓዚትካ፡ ኣብ ጥቕሚ ምውዓል፡ ብሓሳብ እምበር ብተግባር ቀሊል ኣይኮነን። ውሓይዝ ምዕጋት ንበይኑ እውን ኣኻሊ ኣይኮነን። ኣብ ዝተመርጹ ፍርያም ሓመድ ዝርከቦም ሰፋሕቲ ጎላጉል፡ መሬት ናይ ምጽፋሕን ምምድማድን ከቢድ ስራሕ ይጠልብ። ኣብ ርእሲኡ፡ ዝተኸዘነ ማይ፡ ብኣድማዕነት ኣብ ጥቕሚ ንምውዓል ማስኖኣዊ ማስመራትን ማዘርጊሒ ማይ ቴክኖሎጂን ምውዳድ ይሓትት። ማይ ከዚንካ፡ ማስኖታት ድሕሪ ምውዳድ እውን ካልእ ወሳኒ ረቛሒ ኣሎ። ጉዳይ ጸዓት። ስለዚ ድማ፡ እኹል መመንጨዊ ጸዓት ምቕራብ፡ ኣዑድን መካፋፈሊ ማስመራትን ምዝርጋሕ ወሳኒ ቅድመ-ኩነት እዩ። ኣብ ስራሕ ዝወፍር ሰብ ዝጠልቦ መንበሪን መስርሒን ኣባይቲ፡ መሳለጥያን ዝጥቀማሉ ዘመናዊ ማሽነሪታትን ምቕራብ እውን ቀሊል ዕማም ኣይኮነን። ዚ ኩሉ ንምግባር፡ ነዊሕ ግዜ፡ ገዚፍ ወፍሪ፡ ብርቱዕ ጻዕርን ተወፋይነትን ዝሓትት ይኹን'ምበር፡ ከሰር ዘይክኣል መሰረታዊ መንጸፍ ንዕቤት ኣፍራይነት ብምዃኑ፡ ግድን ክትግበር ዘለዎ'ዩ።

ክንዲ ዝኾነ፡ መንግስቲ ኣብዚ ዝሓለፈ ዓመታት፡ ኣብ ኩሉ ከባቢታት ሃገር፡ ብገዚፍ ወጻኢታትን ከቢድ ጻዕርን ዘመናዊ ሕርሻ ንምምዕባል ዝኽእል ሰፊሕ ትሕተ-ቅርጻዊ ስርሓት ከተግብር ጸኒሑ ኣሎ። ዛጊት ኣብ ምዕራባዊ ዞባ ልምዓትን ከቦሳን ኣብ ምህናጽ ስትራተጂያውያን ክበሃሉ ዝኽእሉ ሓጽብታት፡ ማእከሎት ዲጋታትን መእለዪ ውሓይዛትን፡ ምጽፋሕን ምምድማድን መሬት ሕርሻ፡ ምንጻፍ ማስኖኣዊ ትሕተ-ቅርጺ፡ ምርግጋጽ ቀረብ ጸዓትን ምዝርጋሕ ማስመራትን ተሰላሰሉ ዘሎ ዕማም ቀሊል ኣይኮነን። ከም ወጽኢቱ ዝጸንሐ ከቢድ ብደሆ ብምስጋር፡ ሕርሻዊ ንጥፈታትና ካብ ያታዊ ኣገባብ ምልእ ብምልእ ናብ ዘመናዊ ማስኖኣዊ ኣገባብ ንምቕያር ዝኽእል፡ ፍልማዊን መሰረታዊን ስራሕ ተሳሊጡ ኣሎ ክበሃል ይከኣል። እዚ ኣብ ወሽጣዊ ዓቕምና ተሞርኪስና፡ ብጻዕርና ኣንጺፍናዮ ዘለና ባይታ፡ ንሓዋሩ ብመጠኑ ርእስና ኣብ ምኽኣል ከይተሓጸርና፡ ንሰደድ ዚቐንዑ በብዓይነቱ ሕርሻዊ ምህርቲ ከፈንፍሆን ሃብቲ እንኣስሰን ወጽኢቱን ከለስስንን ዘለና ዕቑርን ገዚፍን ተኽእሎ ናብ ተጨባጢ ወጽኢት ዝቕይር እዩ።

ህዝቢ ኤርትራ፡ ኣብዚ ዝሓለፈ ናይ ናጽነት ዓመታት፡ ከም ግብረ-መልሲ ሓራ ፖለቲካዊን ቁጠባዊን ማስመሩ፡ ምዕባለኡ ንምሕንካል ዘንቀዱ ማእለያ ዘይብሎም እውጃትን ዘይእውጃትን ተጻብኦታት ክሰግር ተገዲዱ እዩ። እዚ እናኾነ ግና፡ ብሓደ ወገን ሓርነት ፖለቲካዊ ማስመሩን ክብሪ ልኡላውነቱን ንምውሓስ ብልዑል ንቕሓት እናመከተ፡ በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ንዘላቒ ቁጠባዊ ዕበየት ድልዱል መሰረት ምንጻፍ፡ ቀዳምነት ናይ ቀዳምነታቱ ገይሩ ብምስራሕ፡ ብልዑል ተዋፋይነት ክሰርሕ ጸኒሑ ኣሎ። ከምቲ ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ኣብ መበል 23 ዓመት ጽምብል ናጽነት ዝገለጾ ከኣ፡ "ዘይንቕነቕ መሰረት ንምንጻፍ ዘመዘዙብናዮን እነመዘዝዞን ዘለና ገስጋስ፡ ጽላት ብጽላት ዘልሓጥ ከይበልና፡ ዓቕምን ዓይነትን እናደለበ ይኸይድ ከምዘሎ፡ ኣብ ባይታ ንዘጠመተ ርኡይ እዩ።"

ብልክዕ ድማ፡ ዚ ገስጋስ፡ ኣብ ባይታ፡ ብዓይኑ ክጥምት ዝደሊ ግዱስ፡ ወጻኢ ኣሉ ንፋስ ገጠራት እናስተማቐረ፡ ኣብ ቦታ ልምዓታዊ ፕሮጀክትታት ክበጽሕ የድልዮ። ኣብኡ፡ ብኩሉም ህዋሳት ዝርኡ፡ ዝድህሰሱ፡ ዝሰምዑ፡ ዝሹተት፡ ዝስተማቐር ሰፊሕ ማእቶታዊ ስራሕን ጉሉሕ ለውጢን ኣሎ። ዘመናውያን ማሽነሪታት ዝወናጨፉሉ ስትራተጂያውያን ሓጻቢታት ናይ ምህናጽ፡ ወሰንቲ ትሕተ-ቅርጺታት ናይ ምውዳድ ኣደናቒ ስራሕ ኣብኡ ኣሎ። ዝጸንሐ ብደሆ ናብ ጸጋ ብምቕያር ኣብ ቀረባ መጻኢ ዝኽሰት ዕድላት ምዕዛብ ዝከኣል እውን ኣብኡ እዩ። ርእሲ ኹሉ ድማ፡ እቶም ብልዑል ንቕሓት ቅድሚ ውልቃዊ ረብሓ፡ ምዕባለ ሃገር ብምቕዳም፡ ዚ ለውጢ'ዚ ክውን ዝገብሩ ዘለው ሓቢን ህዝቢን ሃገርን ወፋያትና ኣብኡ ኣለው።

ነዊሕ ኣብ ዘይኮነ ግዜ ዝኽሰት ብሩህ መጻኢ ኤርትራ፡ ከሎ ገና ንምዕዛብ እምበኣር፡ ንኺድ ናብ ቦታ ማእቶት! ንብጻሕ ናብ ሰፈር ጀጋኑ ልምዓት!.ሽው ኣማን ብኣማን ኢልና ብፍረ ጻዕሪ ጀጋኑና ክንደነቕ፡ ብሞያኦም ተሓቢንና፡ "ክብሪ ንወፋያትና" ክንብል ኢና!!

መዓልታዊት ጋዜጣ

ኣሰናዳኢ
ሳምሶን ሃይለ
Samson@zena.gov.er
ቀ.ስ 116266/201820(2220)

ም/ኣሰናዳኢ
ብንያም ፍስሃጽዮን
Biniam@zena.gov.er
ቀ.ስ 201820(2212)
ፋክስ 127749 - ቀ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቀ.ስ. 200454 - 07121322

ምልክታ
ቀ.ስ. 125013 - ቀ.ሳ.ጶ. 1284

ለይ-ኣውት
ኤደን ሃብተኣብ ሳምራዊት መለስ
ነብያት ጸጋይ ምስጋና ተዓገስ

ቤት-ትምህርቲ ዓይነስወራን ኣብርሃ ባህታ፡ 16 ዓይነስወራን ብዝተፈላለየ መሳርሒታት መዚቃ ኣሰልጢኑ

ስ/ፍ.ያሚት መስፍን

ቤት-ትምህርቲ ዓይነስወራን ኣብርሃ ባህታ፡ ብዘይካቲ ስሩዕ ኣካዳሚያዊ ትምህርቲ፡ ኣብ ክረምታዊ ዕረፍቲ'ውን ዓይነስወራን ናይ መዚቃ ሞያዊ ትምህርቲ ኪቐስሙ ብዝካየዶ ጻዕሪ፡ ን16 ዓይነስወራን ብዝተፈላለየ መሳርሒታት መዚቃ ኣሰልጢኑ።

ኣቦ'ቲ ቤት-ትምህርቲ ናይ መዚቃ መምህር መንእሰይ የናስ ወልዳይ ንኤረና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ሰልጣኖና ካብ ኩሉ ንጥፈታት ዝዓግት ስለዘይኮነ፡ ዓይነስወራን ኣካዳሚያውን ሞያውን ብቕዓቶም ንምዕባይ ይሰርሓሉ ከምዘሎ ብምሕባር፡ እዚ ሎሚ-ዓመት ካብ ዝተፈላለያ ዞባታት ሃገርና ንዝመጹ ዓይነስወራ ዝተዋህበ ናይ መዚቃ ስልጠና ናቱ መቐጸልታ ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ካብ ጋሽ-ባርካ - ከባቢ ጎና ዝመጹ ተመሃሮ ሰለም መሓመድን ነጋሲ ትርፈን ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ዝቐሰምዎ መዚቃዊ ትምህርቲ ኣገዳስነቱ ኣብ መጻኢ ሂወቶም ዓቢ ምኻኑ ብምግላጽ፡ ነቲ ንሰኽላን ተፈጢሩ ዘሎ ባይታ ተጠቒሞም ብዝተማህርዎ ሞያ ሂወቶም ክመርሑን ንሕብረተሰብ ከገልግሉን ከምዝደልዩ ኣረጋጊጾም።

ናይ መጀመርታ ደረጃ ትምህርቶም ዛዚሞም ናብ ማእከላይ ደረጃ ኣብ ዝሰግሩሉ ዘለዉ ሞያ መዚቃ ምቕሳሞም ዓቢ ዕድል ከምዝኾኖ ዝገለጹ ተመሃሮ ኣማኑኤል መንግስትኣብ፡ ሄርሞን ዘሙይን ኣዞማት ቴድሮስን ድማ፡ ብዘየገድስ ዘሎ ቀጻሊ ንእንስት ንቕሓት ሕብረተሰብ እናዓበየ ይመጽእ ብምህላው፡ ኣካላዊ ስንክልና ዘለዎ ሰብ ተሳትፎኡ ኣብ ዝተፈላለየ መዳያት ይረጋገጽ ከምዘሎ ሓቢሮም።

ንሳቶም ኣስዒቦም፡ ረኺቦሞ ዝነበሩ ዕድል ሞያዊ ትምህርቲ ብዝያዳ ጻዕሪ ከዕብይዎ ምዃኖም ብምርግጋጽ፡ ብቑዕ ፍልጠት ንኽቕስሙ ብዘገዳስነት ዝምህርዎም መምህራኖም ኣመስጊኖም።

ካብ 1ይ ገጽ ዝቐጸለ

ነበርቲ ራሞዳ - ንኡስ ዞባ ኣራዕታ፡ ብምጥርናፎም ተጠቀምቲ መሰረታዊ . . .

ከምእተዋደደሎም ኣብሪሆም።

ቅድሚ ምጥርናፎም ኣብ ፋሕ ዝበላ ንኣሽቱ ዓድታት ይቕመጡ ብምንባሮም ሂወቶም ከቢድ ከምዝነበረ ዝጠቐሱ እቶም ዜጋታት፡ ካብ ዝጥርነፉ ንደሓር ግን ጠለባቶም በብመድረኹ ክማላእ ብምጅማሩ ዝነበሮም ጸገም ከምእተቓለለ ኣረዲኦም።

ሕክምናዊ ኣገልግሎት ንምርካብ ይሸገሩ ምንባረን ዝሓበራ ደቂኣንስትዮ'ታ ዓዲ ብግደን፡ ተጠርኒፎምሉ ዘለዉ ቦታ ናብ ጢዖ ዘእቱ ጽርግያ ስለዘለዎ፡ ብዘይጸገም ተጓዒዞም ኣድላዪ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ይረኽቡ ከምዘለዉ ኣብሪሀን።

ነበርቲ ራሞዳ ኣብ መወዳእታ፡ ተሪፈን ዘለዋ ዓድታት ንኽጥርነፋ ካብኦም ዝሕተት ክገብሩ ምዃኖም ብምሕባር፡ ጉዳይ ምኽፋት መባእታ ቤት-ትምህርቲ ቈላሕታ ክወሃቦ ኣዘኻኺሮም።

ራሞዳ፡ ኣብ ምምሕዳር ከባቢ ጢዖ - ንኡስ ዞባ ኣራዕታ እትርከብ ኮይና፡ ካብ ኣንገላ፡ ገላዕለን ደበዩን ዝመጹ ዜጋታት ዝተጠርነፉላ ዓዲ'ያ።

ነበርቲ ለዓይተን፡ መደባት ልምዓት ንምዕዋት ሱታፌኦም ከሐይሉ ምዃኖም ኣረጋጊጾም

ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ለዓይተን፡ ኣብ ከባቢኦም ዝሰላሰል ዘሎ ልምዓታዊ መደባት ንምዕዋት ዝጀመርዎ ንጥፈታት ብልዑል ሱታፌ ከምዝቕጽልዎ፡ ምስ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ ኣብ ዘካይድዎ ርክብ ገሊጾም።

ንሳቶም ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ብሓያል ውዕብ ዝጀመርዎ ዕዮ ብልዑል ወኒ ይቕጽልዎ ከምዘለዉ ብምጥቃስ፡ ምስ ኣባላት ህዝባዊ ሰራዊትን ኣባላት ሓይልታት ምክልኻልን ብምውህሃድ ኣብ ምጽጋን ማስመር ኣፋሲት-ደቀምሓረ ተጸሚዶም ከምዘለዉ ኣረዲኦም።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ ኣቶ ዑመር ያሕያ ብወገኑ፡ ጉጉ-ጉጒ'ቲ መደባት ህንጻት ሃገር ንምድንፋዕ መንግስቲ ዘውጽኦን ዘሰላስሎን መደባት፡ ህዝቢ ኣብ ዝቐየድ ልምዓታዊ መደባት ተሳትፎኡ ከሐይልን ኣብ ከባቢኡ ንዘሎ ጸጋታት ብግቡእ ክጥቀመሉን ብምዝኻኻር፡ ኣብ ግዜ ክረምቲ ንዘርኢ ምጥሓስ ሕሩም ሕዛእቲ ዕቱብ ምክትታል ክገብረሉ ተላብዩ።

ኣዛዚ መደበር ፖሊስ ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ ሚጀር ኣሮን ተወልደ ብወገኑ፡ ህዝቢ ኣፍልጦኡ ኣብ ምክልኻል ገበናትን በደላትን ክብ ከብልን ኣብ ምክትታል ደቁን ከባቢኡን ዘለዎ ተራ ክጻወትን ብምልባው፡ መንእሰያት ብኩበርታት ሕብረተሰቦም ክየገዙ ጸዊዑ።

ተሳተፍቲ ኣብ መወዳእታ፡ ንመጋዘጫ ዝኸውን ቦታ ክወፍቀደሎም፡ መስርሕ ምዝርጋሕ ማስመር ኤለክትሪክ ክቕጽል፡ ኣብ ከባቢኦም ዝርከብ ዓድታት ዓጋምቦሳን ዓደርሰን ዝጥርነፋሉ ባይታ ክናደ ዝብሉን ካልኦትን ርእይቶታት ኣቕሪቦም።

ተወሳኺ ብዛዕባ ተራ መካናይዝድ ህዝባዊ ግንባር፡ ኣብ ወፍሪ ስግረደብ

ኣብ ዝተፈላለየ ሳዕለዋይ ጽፍሕታት ሓላፍነት ህዝባዊ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ተመዲቡ ዝሰርሐን ኣውራ ኣዛዚ መካናይዝድ ህዝባዊ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራን ሓይልታት ምክልኻልን ኮይኑ ንነዊሕ ዓመታት ዘገልገለን፡ ኣማሓዳሪ ዞባ ማእከል ሜ/ጀነራል ሮመዳን ዐስማን ኣውልያይ፡ ናጽነት ኣብ ምምጻእ፡ ልኡላውነት ኣብ ምኽባርን ሃገር ኣብ ምህናጽን ንዘጸንሓሉ ኣስታት 50 ዓመታት ብዘምልከት ብኢጋጥሚ መበል 23 ዓመት ጽንበል መዓልቲ ናጽነት ዞዩደናዮ ሰፊሕ ዕላል ኣብ 14 ክፋላት መቒልና ቡበእዋኑ ከምዝቐረብናልኩም ይፍለጥ። ኣውራ ድማ፡ እቲ ወያነ ንዘሰፍሐ ከበቢታት ኢትዮጵያ ሓራ ንምውጻእ ኣብ ዞዩደዶ ውግኣት፡ መካናይዝድ ኣሃዱ ህዝባዊ ግንባር ንዝጸበሮ ወሳኒ እጃም ዝገልጽ ትሕዝቶ፡ ብኣቀራርባኡ መሳጢ፡ ብታሪኻዊ ኣገዳስነቱ ከኣ ቅድሚ ሎሚ ዘይተበርበረ ድንግል ሓበሬታ ስለዝኾነ እምብዛ ዓቢ ብምንባሩ፡ ብዙሓት ኣንበብቲ ብተመሳሳሊ ከምእተኸታተሉዎ'ዎም ኣብ ዝልእኩልና ደብዳቤታት ዝገልጹልና ዘለው። እንተተኻኢሉ ክሱበ'ቲ ኣዲስ ኣበባ ዝተታሕዘትሉ እዋን ንዘበረ ተሳታፍነት ኣሃዱ ከቢድ ብረት ህዝባዊ ግንባር ብሰፊሑ ክንቅጽሎ'ውን ምሕጽንታታት ከቕርቡልና ጸኒሖም ኣለው።፡ብወገንና'ውን ንሚጀር ጀነራል ሮመዳን ኣውልያይ ተወኪስናዮስ ብምቕሉልነት ስለዝመለሰልና ደገምና ነማስግኖ።

ከም ዝዝከር፡ ኣብ ናይ መበል 14 ክፋል ናይቲ “ቃልሲ ፍርቂ ዘመን ሮመዳን ኣውልያይ” ኣብ ትሕቲ ዝብል ኣርእስቲ ንሕትመት ዝቐረበ ጽሑፍ፡ ተጋዳላይ ሮመዳን ኣውልያይ፡ “ወፍሪ ማዕርነትን ናጽነትን ብዓወት ምስ ተዛዘመ፡ ሓንቲ ሓይሊ ታንክኛ ኣብ ከበቢ ጎዴ ገዲፍና ኣሃዱና ብምሉኡ ጠርኒፍና ናብ ባህርዳር ተመሊስና። ኣነ'ውን ምስ ኣውቲስታ ኢሳቑ ኦፕሬተራትን - በረኸት ተኪኡ፡ ኣኽሊሉ፡ ብእምነት፡ ብርኸቲ ጉብረዝጊየትን ደሰበለን ናብ ሜዳ (ኤርትራ) ክምለስ ተበገሰ” ክብል'ዩ መዚዞሚ ገይሩልና።

ኣብቲ ድሕሪኡ ዝተኻየደ ኩናት እተን ዝተረፋ ኣሃዱታት መካናይዝድ ህዝባዊ ግንባር ከምዝቐጸላኣን ንሱ ንባዕሉ ድማ ገሊ ገሊ'ቲ ኣብ ኤርትራ ኮይኑ ዘሰላስሎ ዝነበረ ወተሃደራዊ ዕማም፡ ነተን ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበራ ኣሃዱታት መካናይዝድ ብቐረባ ይከታተለን ከምዝነበረን ከኣ ኣብዚ ናይ ሎሚ ሕታም ገሊጹልና ኣሎ - ጽሚቑና ናባኹም ኑበሎ፦

ድሕሪ ምትሓዝ ነቀምቴ

ክፍለ ሃገር ወለጋ ንምቁጽጻር ብዝተኻየደ ዘመቻ ‘ቢለሱማ ወልቂጡማ’ (ወፍሪ ሓርነትን ማዕርነትን ማለት እዩ) ዝተሰምየ ውግእ፡ ከተማ ነቀምቴ ድሕሪ ምሓዝና፡ ነዊሕ ከይጸናሕና፡ ንሸነኽ ደቡባዊ ምብራቕ፡ እቲ ዓቢይ መስመር ነቀምቴ-ኣዲስኣበባ ሒዝና ብምቕጻል፡ ጥሮ ዝተባህለት ከተማ ተቖጻጸርና።

ጥሮ ምስ በጻሕና፡ ኣነ ካልእ መደብ ስራሕ ስለዝነበረኒ፡ ነቲ ኣብኡ ዝነበረ ብወዲ-ለተ (ኩሉሄል ተወልደ ጉብረማርያም) ዝምራሕ መካናይዝድ ኣሃዱታትና ኣብቲ ቦታ ገዲፈዮ ናብ ኤርትራ እየ ተመሊሰ። ይኹን'ምበር ምስቶም ሓለፍቲ ዕሉታዊ ርክብ ስለዝነበረኒ፡ ብድሕሪኡ ናበይ ቀጺሎም. . እንታይ ገይሮም … ብደቂቕ እከታተሎ ነይረ።

ውግኣት ሻምቡ፡ ፍንጫ፡ ጊዶ፡ ጉደር

ኣሃዱታትና ኣብ ጥሮ ንቑሩብ መዓልታት ድሕሪ ምጽናሐን፡ ኣብ መፋርቕ ወርሒ ሚያዝያ 1991 ኣብቲ ከባቢ ብፍላይ ኣብ ከተማታት ሻምቡ፡ ፍንጫ፡ ጊዶን ጉደርን ዓስኪሩ ዝነበረ ሰራዊት ደርግ ብምጥቃዕ ክሱበ ከባቢ ኣምቦ ንምብጻሕ ሰፊሕ መደብ ተሓንጺጹ። ብኡ መሰረት ኣሃዱታትና፡ ኣብ ጥሮ ንቀጺሊ መጥቃዕቲ ክዳለዋ ቀንየን፡ ካብ ጥሮ ንጉደር፡ በቲ ቀንዲ መስመር ካብ 60 ኪ.ሜ. ዝሓልፍ ኣይርሓቕን፡ ሻምቡን ፍንጫን ዝበሃላ ከተማታት ግን፡ ካብቲ ቀንዲ መስመር ነቀምቴ ኣዲስ ኣበባ ንሸነኽ ምብራቕ ተኣሊኻ እዋን ዝርከቡ፡ ስለዚ ክሱበ 200 ኪ.ሜ. ዝኸውን ጉዕዞ ተጓዒዝካ፡ ንክልቲኤን ከተማታት ኣጥቂዕካ ብምቁጽጻር፡ ናብቲ ቀንዲ መስመር ኣዲሱኣበባ ማለት ናብ ጊዶ ንምሕዋስ፡ ከም ዒላማ ተታሒዙ፡ ኣሃዱታትና ነዘን ክልተ ከተማታት ብፍላይ ነቲ ዓቢይ ሓጸቢን መመንጨዊ ሓይሊ ኤለትሪክን ዝርከቦ ቦታ ፍንጫ ንምቁጽጻር፡ ዝበዝሕ ዓቕመን ናብቲ ከባቢ ኣንቀሳቒሰን።

መጥቃዕቲ ጀሚሩ፡ ንከተማ ሻምቡ ብቐሊሉ ክቆጻጸርዋ እንከለው፡ ናብ ፍንጫ ንምእታው ግን ዳርጋ 18 ሰዓታት ዝወሰደ ሓያል ውግእ እዩ ተኻይዱ። ፍንጫ ተታሒዙ፡ ኣሃዱታትና ኣብኡ ካብ ዝነበራ ታንክታት ደርግ 4 5 ዘኾና ማሪኸን። ድሕሪ'ዚ ኣሃዱታትና ተልእኾአን ፈጺመን ካብ ፍንጫ ሓሊፍካ ዝርከብ በረኽቲ ጎቦታት ወጺአን ንጊዶ ብምንቅልቃል፡ ናብቲ ቀንዲ መስመር ኣዲሱኣበባ ተጸምቢረን። እቲ ከበቢ፡ ምስ መጥቃዕቲ ሻምቡን ፍንጫን ተኣሳሲሩ ብዝተኻየደ ውግእ፡ ድሮ ብሰራዊት ወያነ ተታሒዙ እዩ ነይሩ። ኣሃዱታትና ጊዶ ድሕሪ ምእታወን ኣብቲ ቀንዲ መስመር ዝጸንሐ ዝቐረም ሰራዊት እናቐረማ ጉዕዞአን ብምቕጻል ጉደር ዝተባህለት ጥቓ ኣምቦ እትርከብ፡ ናይ ጥይት ፋብሪካ ዝነበራ ከተማ ተቖጻጺረን። ብድሕሪኡ፡ እቲ ኣብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ዝዩደድ ዝነበረ ውግእ ንግዚኡ ደው ከምዝበል ተገይሩ። ስለዚ ኣብ ምዕራብ ኢትዮጵያ፡ መካናይዝድ ውግእ ዳርጋ ኣብ ጉደር ተወዲኡ ክበሃል ይከኣል። ናይ ኢህወደግ ኢጋር ሰራዊት ግን ተወሳኺ መጥቃዕቲ ኣካይዶም ንከተማ ኣምቦ ተቖጻጺሮማ።

ብድሕሪ'ዚ፡ እቲ ናትና መካናይዝድ ኣሃዱ ዝውሓደ ክፋሉ ኣብዚ ናይ ኣምቦ ግንባር ከምዝጸንሐ ገርና። እቲ ዝዓበየ ሓይሊ ግን ናብ ወልድያ ክምለስ ወሲንና። ምኽንያቱ ኣብ ከባቢ ደሴን ኮምቦልቻን ሰሜን ሸዋን ዓሪዱ ዝነበረ ዓቢ ክፉል ሰራዊት ደርግ፡ “ሳልሳይ ኣብዮታዊ ሰራዊት” ምሉእ ብምሉእ ንምድምሳስ ውጥን ተሓንጺጹ ነይሩ። ምስ ስፍሓት ናይቲ ውግእ ድማ እቲ ዝበዝሐ መካናይዝድ ኣሃዱ ኣብኡ ክሳተፍ ተመዲቡ። ብኡ መሰረት ኣሃዱታትና ታንክኛታት፡ ረሻሽ፡ መድፍዕን ጸረ-ታንክን ካብ ጉደር ናብ ነቀምቴ፡ ካብኡ ብጡሬ ኣቢሎም ንባህርዳር ተመሊሶም። ዕለት 02/05/1991 ድማ ወልድያ ኣትዮም። እዚ ዝጠቐሶ ዘለኹ ጉዕዞ ኣዝዩ ነዊሕ እዩ፡ ኣስታት 1000 ኪ.ሜ. ተጓዒዞም እዮም ናብ ወልድያ ተመሊሶም። ኣብ ወልድያ ምስኣተው፡ ነቲ ተወጢኑ ዝነበረ ሰፊሕ መጥቃዕቲ ዘድልያ ታንክታትን ካልእ ኣጽዋርን ኣብ ምድላው ኣትዮም። ኣብቲ ቦታ ጥይት ግሬናፍን ካልእ ተተኳሲን ከምቲ ዝድለ ስለዘይጸንሖም፡ እንደገና ናብ ባህርዳር ተመሊሶም፡ ካብኡ ዘድልዮም ተተኳሲ ብምግራት ከኣ፡ ኣብቲ ዝቐጸለ ሰሙናት፡ ነቲ “ስርሒት ዋልልኝ” ዝተሰምየ ናይ መወዳእታ መጥቃዕቲ ክዳለዉ ቀኒዮም።

ስርሒት ዋልልኝ (ምድምሳስ ሳልሳይ ኣብዮታዊ ሰራዊት)

ስርሒት ዋልልኝ ካብ ሰሜን ሸዋ ክሱበ ምብራቓዊ ጎላጉል ክፍለ ሃገር ወሎ፡ ዓስኪሩ ንዝነበረ ልዕሊ 25,000 ዝግመት ሰራዊት ደርግ ኣኸቢብካ ንምድምሳስ ዝተኻየደ ዓቢ ወተሃደራዊ ስርሒት እዩ። ኣብ ስርሒት ዋልልኝ መካናይዝድ ዓቕምና፡ ብሰለስተ ኣንፈት እዩ ተሰሊፉ። እቲ ቀዳማይ፡ ብጼጋም ብምብራቓዊ ሸነኽ ናይ ክፍለ ሃገር ወሎ፡ ነዊሕ ጉዕዞ ተጓዒዙ ኣብ “ጭፍራ” ዝተባህለ ቦታ ዓስኪሩ ንዝነበረ ጸላኢ ከጥቅዕ ተመዲቡ። እቲ ካልኣይ ብቐጥታ በቲ ቀንዲ መስመር ወልድያ ደሴ፡ ማለት ብበዓል ማርሳ፡ ወርጌሳ፡ ውጫለ ኣቢሉ ደሴ ክኣቱ ተመዲቡ። እቲ ሳልሳይ ክፋል ድማ፡ ብሰሜን ሸዋ፡ ብሰንሰለታዊ ጎቦታት ጉገፍ ወሪዱ፡ መዛዘኒ ሰላድንጋይን ቦታታት ተቖጻጺሩ፡ ንደሴ ከጥቅዕ ተመዲቡ።

ስርሒት ዋልልኝ ነዚ ሰለስተ ኣንፈት መጥቃዕቲን ካልኦት ናይ ድሕሪ መስመር ቀረጺታትን ዘጠቓለለ እዩ ነይሩ። ዕለት 20/05/1991 እቲ መጥቃዕቲ ጀሚሩ። ብሸነኽ ጼጋም እቲ ካብ ወልድያ ዝተበገሰ መካናይዝድ ሓይልና (ታንክታት፡ ረሻሻት፡ መዳፍዕን ጸረታንክን) ጭፍራ ክበጽሕ ኣስታት 80 ኪ.ሜ. ተጓዒዙ። ጭፍራ፡ ስትራተጂያዊት ቦታ እያ። የማን ጼጋማ ኩሉ ጎላጉል ኮይኑ፡ ኣብ ማእከል'ቲ ጎላጉል ድልዱል ዕርድታት ዝተሃንጾ ስትራተጂያዊ ጎቦ ዝበራ ቦታ እያ። ጸላኢ ኣብቲ ጎላጉል ብመካናይዝድ ዓሪዱ ነይሩ። ሸውዓተ ቲ-62 ታንክታትን ጸረ-ታንክ ሚሳይላትን መዳፍዓትን ነይርዎ። ኣብቲ ዝተኻየደ ብርቱዕ ውግእ ኣሃዱታትና ሰለስተ ካብተን ታንክታት ከምኡ'ውን ሓንቲ ኦራል ምስ መድፍዓ ኣቃጺለን። ሓንቲ ታንክ ድማ ማሪኸን። ሰራዊት ደርግ ብሓያል ተኸቢ ታንክታትናን መዳፍዕናን ተሸቢሩ፡ ካብቲ ጎቦ ክለቅቕ ምስተገደደ፡ ኢጋር ሰራዊት ኢህወደግ ነቲ ስትራተጂያዊ ቦታ ተቖጻጺርዎ። ካብ ሞትን ምምራኽን ዝወጸ ሰራዊት

ናብ 10ይ ገጽ ይቕጽል

ኣዘዝቲ መካናይዝድ ህዝባዊ ግንባር፡ ኣብ ወፍሪ ምሕራር ከተማታት ኢትዮጵያ

ታንክኛ ህዝባዊ ሰራዊት፡ ኣብ ኩሉ ዕወት

ስነ-ጥበብ

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ዛዕባ ጥቡበን ቦታኡን

ኣሻቒሉካ ዘሎ ጉዳይ ከተተንብሃለይ ምኳንካ ኢኻ ኣሚትካለይ ነይርካ ትማሊ። ዘሻቕል ደኣ እንታይ ተረኺበ?

ኣታ ወዲ - እዚ ስነ -ጥበብ ናበይ ገጹ እዩ ዘዕንድር ዘሎ? ስነ ጥበብ ካብ ሓቂ እናሃደመ ከቑጸልጽልን ሰባት ከዐሹን ንርእዮ ኣለና። ክውንነት ተዘንጊዑ፡ ኣብ ናይ ሕልሚ ሂወት፡ ጽውጽዋይ መናፍስቲ፡ ኣብ ዘየለ ፈንጠዝያ ምዕንዳር ጥበብ'ዩ ይበሃል ኣሎ። ካብ ሓቂ ፈርጢጡ፡ ንሓሶት ብሓቂ ጎልቢቡ፡ ሓቂ የምስሎ ከም ዘሎ ይስመዓካዶ ኣሎ?

ኣብ ውቅያኖስ ዝኾነ ኣርእስቲ እንዲኻ ደኣ ኣቲኻ! ከም'ዚ ናትካ ዝኣመሰለ ሻቕሎት ዝሓደሮም ሰባትከ ክሳብ ክንደይ ይኾኑ ግምት ኣለካዶ?

ብዛዕባ ናተይ ኣረኣእያን ሻቕሎትን እየ ዝዛረብ ዘለኹ። ካልኦት ሰባት ድማ ነናቶም ኣረኣእያ ኣለዎም። ጥበብ ተበላሽዩ እየ ዝብል ዘለኹ።

እዚ ኩሉ ፍርያት ስነ ጥበብ 'ብላሽ ኲይኑ' ዲኻ ትብለኒ ዘለኻ?

ወላ ኩሉ እንተ ዘይኮነ ዝበዝሐ ናብ ጽላለን ሓሶትን ገጹ እዩ ዘቢሉ ዘሎ።

መን'ዩ ወደይ. . .ካብ ፍሉጣት ስነ ጥበበኛታት ሓደ - ነዞም ሃየስቲ "ኣብ ትሕቲ'ቲ ልሙዕ ገረብ ክንዲ ዘጽልሉ፡ ኣብ ልሕጺ'ቲ ገረብ ሓሰኻ እንተረኺቡ ሃሰው ይብሉ" ዝበለ።

እንታይ ማለትካ እዩ?

ማለተይሲ ወላ'ኳ ሃያሲ ክትከውን እንተ ዘይበቓዕካ፡ ካብ'ቶም በሰር ጥራይ ክኣርዩ ድቃስ ዝስእኑ ከይትኾውን ኢለ እየ። ገለ ሰባት ንዕዮ ሰባት እናነቕፉ ወይ እናነኣኣሱ መንፍዓቶም ከርእዩ ሂኹ ይብሉ እዮም።

"ጥዑይ ዲኻ!"

ናይ ጥዕናይ ንጎኒ ንግደፎ'ሞ፡ ኣብ ምንታይ ተቓሚጥካ፡ ወይ ድማ ንስነ ጥበብ ኣብ ምንታይ ኣቐሚጥካ ትፈርድ ከም ዘለኻ ግልጽልጽ ኣቢልካዶ ክትነግረኒ ምኸኣልካ?

እዚ ደኣ እንታይ ዘደናግር ኣለዎ! ስነ ጥበብ ንህሉው ኩነትን ሓቅን ዝገልጽ ክኸውን ኣለዎ እብለካ ኣለኹ። በዚ ትሰማማዕ ዲኻ?

መዐቀኒ ከይሃብካ ዓቕነለይ እንተ በልካኒ'ሞ፡ እንታይ ክገብር እኽእል? ስለ ዝኾነ ሕጂ እውን ካልእ ሕቶ እንተ ሓተትኩ ኣይትሰልኪ። ብቐዳምነት ስነ-ጥበብ ኣበየናይ መምዘኒ ክቕመጥ ከም ዘለዎ እንተ ንሰማማዕ ናብ መጎተኻ ምመጻእና።

ብቐሊል ኣዘራርባ ቅልዕልዕ ኣቢለ ነጊረካ ኣለኹ። መምዘኒዶ መስፈሪ እናበልካ ኣይተጋፍሓዮ። ኣብ'ዚ ዝብሎ ዘለኹ ሓሳብካ እንታይ እዩ ብሓጺሩ?

ፈለማስ'ባ፡ ጥበብ ብጥበብነቱ ድዩ ዝዕቀን ወይስ ብክውንነትን ሓቅን? ናይ ዝብል ሕቶ መልሲ ምደለኹ።

ትኽ ዝበለ መንገዲ እናሃለወ ናብ ጓል መንገዲ ዘኽይድ እንታይ ኣለካ?

እቲ ትኽ ዝበለን ጓል መንገድን ትብሎ ዘለኻ ፈላሊኻ እንተ ትነግረኒ?

ብዘይ መልሲ፡ ዓሰርተ ሕቶ ተለዋዊጥና ኣለና። ዛዕባና - ዛዕባ ሕቶን መልስን ድዩ፡ ወይስ ዛዕባ ሕቶን ሕቶን?

ግርም ኣለኻ - ምስ'ዛ ናትካ ሕቶ ድማ ዓሰርተ ሓደ ሕቶታት በጺሕና ኣለና። ኲይኑ ግን ኣነ እውን ናብ መበል ዓሰርተ ክልተ ሕቶ ገጺይ እየ። ንሓደ ነገር መዓቀኒ ወይ መምዘኒ ምስ ኣቐመጥካ ኢኻ ኣብ ፍርዲ ክትበጽሕ እትኽእል። ጭቡጥ መዐቀኒ ከይተታሕዘ ልክዕነት ናይ ነገራት ክተረጋግጽ ምፍታን ግጥምን ዜማን ዘይብሉ ደርፊ ምድራፍ ከም ዝኾነ እኣምን። ስለ ዝኾነ ንስነ-ጥበብ ኣበየናይ ሚዛን ኣንቢርካ ኢኻ ፍርዲ ትህብ ዘለኻ?

'ወሓጥዮ እንተ በልኩዋስ ትጎስሞ' ድዩ ዝተባህለ። ብሕቶን ጓል መንገድን እኮ ኣድኪምካኒ! ኣነ ዝብል ዘለኹ ስነ-ጥበብ ዝረአ፡ ዝጭበጥ፡ ከምኡ'ውን ንሓቂ ክገልጽ ኣለዎ።

ጓል መንገዲ የብሉ ወዲ መንገዲ የድሉ። ጥበብ ካብ ሓቅን ክውንነትን ይሃድም ከም ዘሎ መርትዖታት ከተቕርብ እንተ ኼንካ፡ ሚዛን ጥበብ ኮፍ ኣቢልካ ንገረኒ እየ ዝብለካ ዘለኹ።

በል ከም'ዛ ዝብለካ እያ። ዘይርደኣካ እንተ ኾይኑ ካብ'ዚ ንላዕሊ ክገልጸልካ ኣይክእልን እየ።

ነቲ ንሓሶት ሓቂ ዘምሰል፡ ንዘየለ ፈጢሩ ዘንብር፡ ብፈንጠዝያ ዘብርር. . . ስነ-ጥበብ ዲኻ 'ዓንዲሩ' ትብለኒ ዘለኻ?

ብሓጺሩ-እወ።

ኣብ ስነ-ጥበብ ሕልሚ የለን ኢኻ ትብለኒ ዘለኻ። ብዛዕባ ናይ ጸብጻብ ጽሑፋት ትዛረበኒ ዘለኻ ኲይኑ ይስመዓኒ ኣሎ። ጸብጻብ ኣብ ሓቂን ክውንነትን ክምርኮስ

ኣለዎ ደኣ ዘይትብለኒ። ወይ ድማ ስነ ጥበብ ማለት ጸብጻብ ማለት እዩ በለኒ።

ከምኡ ኣይበልኩን። ስነ ጥበብን ጸብጻብን በበይኑ ምኳኑ ሕጂ

ክትምህረኒ ኣይኩንካን!

ብኸም'ዚ ትብሎ ዘለኻ እንተ ኾይኑ፡ እቲ ቀንዲ መለለይ ናይ ስነ ጥበብ ዝኾነ ልቢ-ወለድ፡ ክውንነት እንተ ዘይገሊጹ፡ ካብ ስነ ጥበብ ክግለፍ ኣለዎ ኢልና ክንእውጅ ኣለና።

'ላግጽን ቁምነገርን ፈላሊኻ እንተ ትምድር ጽቡቕ ነይሩ። ካብ ሓቂ ክትሃድም ስለ ዝደለኻ ሃለውለው ኣይትበል።

ኩሉ'ዚ ሃለውለወይ፡ ኣብ ሓደ ምሉእ ሓሳብ ዝጥቕለል እዩ። ዝርደኣኒ ሰብ እንተ ዝረክብ ኮለል ኣይመብዛሕኩን ነይረ። ስነ-ጥበብ ብጥበብነቱ ጥራይ እዩ ክምዘን ዘለዎ ንኽብለካ ብዙሕ ተጻዒረ። ስነ-ጥበብ ብጥበቡ፡ ንሓሶት ሓቂ እንተምሰሎ፡ ተጣቢቡ እምበር ኣይሓሰወን። ንሓቂ፡ ሓሶት ዘምሰል ጥበብ እውን ከምኡ። ኣብ ዘየለ ዓለም፡ ሂወት ፈጢሩ ናብኡ ከም እትበርር እንተ ገይሩካ፡ 'ወሓለ ጥበብ' እዩ። ንዘይክዉንነት ናብ ክዉንነት እንተ ቀየሮ 'ፈጠረ' እምበር 'ብላሽ' ኣይከደን።

በል ንስኻ'ውን ከም'ቲ ስነ-ጥበብ ሃውትት. . .

'ስነ-ጥበብ ፈጠራ እዩ' ክበሃል እንተ ዘይሰሚዕካ፡ ንስኻ እውን ኣይተፈጠርካን ስለ ዘለኻ፡ ካብ ሎሚ ክትፍጠር ኣለካ። ክውንነት ኣብ ኩሉ ጉዕዞ ሂወትና ኣሎ። ዘይክዉን ከም ክዉን ገይሩ ንዘርኣየና 'ኮርዒዳ ጥበብ' ንብሎ። ሓቅን ሓሶትን ወትሩ ምሳና እዮም። ተገማጢሎም ክንርእዮም ከለና ግን፡ ንግረምን ንምሰጥን። ኣብ ናይ ሕልሚ ዓለም ንዘንሳፈፈና ፈጣሪ ምኳኑ ንምስክረሉ። ነገራት ከም ዘለዉዎ ዘቕርበልና ግን ካብ 'ጸብጻባይ' ዝሓልፍ ስም የብሉን። ጥበብ፡ ብጥበብነቱ እንተ መዚንካዮ፡ መናፍስቲ እውን ክረኣዩኻ እዮም። ንጸሓይ ኣብ ኢድካ ሒዝካያ ክትዛወር ኢኻ። ንምድሪ ሰንጢካ ኣብ ሕምብርታ ክትበጽሕ ኢኻ። ናይ ገዛእ ርእስኻ ሂወታውያን ፈጢርካ ተብሮም። ጥዕና ዘለዎ ጽላለ ክትጽለል ኢኻ. . .

'ሃሃሃሃሃሃሃሃ. . .' ይኣኽለካ በል፡ ጽሉል ምኳንካ ሎሚ ፈሊጠ!

ሓዳማይ

እቲ ድምጻዊ በዓል ጎሮሮ
ግጥምን ዜማ ዝህርህሮ
ንልብኺ ሰሊቡ ብዜማ
ግጥሚ
ብምስትንታን ዝበሎ
ትደግሚ!
ተሃኒንኪ ብፍቕሪ ክትዓብዲ
ብቓላት ፍቕሪ ክትዝነቢ
ኣስተውዒለልኪ ቀኒአ ድማ
ምስ ኣህነነኺ ብዜማ ሕደማ!
ግናስ ፍለጥለይ ግዳ
ፍቕርተይ ልበይ ዓዳ
ቀልበይ ምሳኺ ምስ ከደ
ብትርግታ ልበይ ተመሪሐ
ቃንዛይ ዝጠነሶ ቃላት ወሊደ
ረምታን ናዕታን ኣወሃሂደ
ሓዲመ ሕደማ
ሰኹዐ ኣብ ዜማ
እቲ ኣብ በይነይ ዝሓሞ
እቲ ህቡብኪ ንኽነብሮ
ንብዓት ኣሰንየ
ኣነ'የ ዝሕድሞ!!

ሙኒር ሰዲግ ኣስመራ

ሩፍታ

መንሰር ናፍዕ

ዋጋ እምነት

"ሄለው ዘቢብ! ኣነ ብንያም'የ፣ ብዓል ቤትኪ ኣማን ኣብ ካልኣይ መደበር ፖሊስ ተኣሲሩ ኣሎ"

"እዋእ እንታይ ረኺብዎ?" ስንባደኣ ምቑጽጻር ስኣነት።

"እንድዒ ኣነ'ውን ኣየረጋገጽኩን ዘለኹ፣ ግን ደሓን ኪደዮም'ሞ ዝብሉኺ ትሰምዒ"

"እዋእ! እንታይ ከም ዝገበረ ኣይፈለጥካን ማለት ድዩ?" ስንባዲኣ ተቖጻጺራ ሓተተት።

"እንታይ'ዩ መእሰሪኡ ኣይፈለጥኩን፣ ጥራይ ኪደዮ ኣብኡ ኬድኪ ከኣ ብሓፈሻ ክትፈልጢ እንዲኺ ቻው ጥራይ"!

"በል ቻው ደሓን" ልዓት ቴሌፎን ናብ ቦታኣ መሊሳ ብሓሳብ ፈዚዛ ኣብ ሳሎን ረፈጥ በለት።

"ዘይከውን ነገር'ዩ፣ እንታይ ጌሩ ክእሰር? ኣማን ገበን ክፍጽም ዘይሕሰብ'ዩ" ዓው ኢላ ምስ ነብሳ ተጣረዐት። ኣብ'ታ ህሞት ንነብሳ ብዘይ ምለሱ ሕቶታት ኣዋጠረቶም።

"ሓደጋ መኪና ኣጋጢምዎ ማለት ድዩ? መኪና ደኣ ዘይወሰዳ'ኳ" ባዕላ ንዘምጻኣቶ ሓሳባት ባዕላ ኣፍረሰቶ። ንመን ከምትኖገር'ውን ሕርብት በላ፣ 'ኣማን ደኣ'ሞ እንትርፎ ጽቡቕ ሕማቕ ዘይብሉ'ስ እንታይ'ሞ ክፍጽም ይኽእል' ብጭንቀት ኣዕለበጠት፣ ገለ ንሳ ዘየስተብሃለትሉ ባህርያት ከይህልዎ ንድሕሪት ተመሊሳ ክትዝክር ፈተነት።

* * *

"ሰላማት ጽብቕቲ?" ትሕትና ሓዊሱ ተወከሳ።

"ከመይ ዊዒልካ እንታይ ክሰምዓካ?"

"እታ ጅንስ ስረ ክንደይ ትብጽሕ?"

"ዋጋ'ኳ 850 ናቕፋ እንድዩ ዓሚል ክትኮነና ግን 800 ክህበካ'የ" ንዓማዊል ወትሩ እትልግሶ ፍሽኽታ መጠወትሉ።

"ኦ! ጽቡቕ እምበር ግን ቁሩብ ኣይከበረትን?"

"ዋጋኣ'ዩ፡ እንደገና ከኣ ኖርማል ስረ ኣይኮነትን ኦርጂናል እያ።"

"ደሓን በሊ ክንድቲ ጽቡቕ ኣቀባብላኺ እኳ ኣይከውንን ሃብኒ" ኣማን ንኽትጥቕልለሉ ሓበራ። ዘቢብ'ውን ኣይሓመቐትን ኣብ ዝቖልጠፈ ደቓይቕ ዓጺፋ ጠቕሊላ ኣብ ኢዱ ኩተርኽቦ ኣእዳዋ ሰደደት።

"እሞ ናይ'ዛ ጽብቕቲ ግብርኽ'ስ ክንክሕስ ሻሂ እንተጋበዝናኪ ከመይ ትርእዮ" በቀባበልኣን ብመልክዓን ኣብ ልዕሊ ዘቢብ ጦብላሕታ ዘሕደረ ኣማን፣ ከዕልላን ሻሂ ክሰትያን ውሽጣዊ ባህጊ ኣሕደረ።

"ካብ ንግሆ ክሳብ ሰዓት 7፣00 ድ.ቀ ኣብ ስራሕ'የ፣ ምስ ተፈደስኩ ግና ጸገም የለን" ዘቢብ ንዕድመኡ ክትነጽግ ስለዘይደለየት ቅልጥፍ ኢላ መለሰትሉ።

"በቃ በሊ ጽባሕ ሰዓት 7፣30 ድ.ቀ ኣብ'ዛ ጥቓ ስራሕኩም ዘላ ፓብሊክ ቴሌፎን ክጽበየኪ'የ"

"ጽቡቕ ክመጸካ'የ"

"እዚኣ ኸኣ ናተይ ሞቕሸሽ'ያ ኣይተስተዋሕድያ" ኣእዳዉ ናብ ጁባኡ እናመለሰ 100 ናቕፋ ገዲፉላ ተዓዝረ።

ዘቢብ ካብ ትሑት መነባብሮ ዘለዎም ስድራ ትወለድ ኮይና፣ መልክዓ ኣዝዩ ሰሓብን ወዘ ዘለዎን ማራኺ ቅርጺ ምስ ነዊሕ ጸጉሪ ርእሲ ትውንን ጓል'ያ። እታ ቅድሚ ሸዱሽተ ወርሒ ዝኣተወታ ስራሕ እንዳ ቡቲክ ኣብ ሂወታ ኣዝያ ሓጊዛታ'ያ፣ ኑቶም ትሑት መነባብሮ ዘለዎም ስድራቤታ ክትሕግዘን ንነብሳ ክትኣልን ኣኽኢላታ። 'እዋይ እዚዛ ስራሕ እዚኣ'ሲ መባልዕተይ ግዲ ክትከውን'ያ፣ እዚ ወዲ ኣዝዩ ደስ ዝብል'ዩ' ንበይና ተዛረበት። መልክዓ ክትጥምት'ውን ናብ'ቲ ዓማዊል ዝጥቀምሉ መስትያት ግትር በለት። ሽዑ ዘስተውዓለትሉ ክትመስል ንመልክዓ ኣዚያ ፈተወቶ፡ ሱብ ስለዝመጸ ግና ካብ'ቲ ኣትያቶ ዝጸንሐት ህውተታ ወጺኣ፣ ሱብ ክትሰምዕ ኣብ ቦታኣ ተመልሰት።

መዓልትን ሰዓትን ሓሊያ ቆጸራ ዘቢብን ኣማንን ደበኽ በለት። ዘቢብ ቡተን ዘለዋኣ ክዳውንቲ ለቢሳ ናብ ቦታ ቆጸራ ከደት። ኣማን'ውን ከም'ታ ቆጸሩኡ ክጽበያ ስለዝጸንሐ ተታሓሒዞም ሻሂ ክሰትዩ መኪና ተሰቐሉ። ብድሕሪ ናይ ሓንቲ መዓልቲ ሻሂ ምስታይ ቴሌፎን ተለዋዊጦም ክደዋወሉ ጀመሩ። ዳርጋ መዓልታዊ ምሸት ምሸት ብሓንሳብ የምስዩ ብምልምማድ ድማ ናብ ፍቕራዊ ሂወት ክሰግሩ ኣይደንጎዩን፡ ፍቕሮም ካብ መዓልቲ ናብ መዓልቲ እናጠጠዐ ምስ መጸ ኣማን ብሓንሳብ ንሕደር ኢሉ ከሸግራ ይጅምር'ሞ ዘቢብ'ውን ፍቕሪ ናይ ክልቲኦም ናብ ጽቡቕ መኣዘን ይኸይድ ስለዝነበረ ኩብረ ንጽህናኣ ኣረከበቶ። ኣማን ኣዝዩ ለዋህ፣ ሓላይ፣ ፈቃር፣ ኪዳኑ ዝኣምን፣ ህርኩት፣ ንፉዕ፣ ጻዕራም፣ ብሓፈሻ ብዓይኒ ዘቢብ ዝወጸ ዘይብሉ'ዩ። እቲ ኩሉ ግዜ ኣብ ፍቕራዊ ጉዕዞ ሂወቶም ዘበርክተላ ዝነበረ ኣዝዩ ክቡር ህያባትን ካልእን፣ ዘቢብ ንነብሳ ኮይና ንስድራኣ ከምትኽእል ጌርዋ'ዩ። ኣማን ካብ ሩኹባት ስድራቤት ስለዝተወልደ ብዘይብኡ'ውን ንፉዕ ሰራሕተኛ ስለዝኾነ ናይ ብሕቱ ቤት ሙዚቃ ኣላቶ። ከምመንእሰይ መጠን ለኸፍከፍ ስለዘይብል ዘቢብ ብእኡ ኩርዕትን ሕብንትን ነበረት፡ ኣማን ይዘውርን ይዓብድን ኣሎ እንተዝብልዋ'ውን ኣይምኣመነትን።

'ኣማን ምስ'ዚ ኩሉ ሃብቱን መልክዑን ንዓይ ክምኖኒ ከመይ ኢሉ ይኽውን፡ ኣነ ንዑኡ ዝበቅዕ መልክዕ የብለይን።' ትብል በይና ክትከዉን እንከላ።

ሓደ መዓልቲ ከም ኣመሎም፣ ብሓንሳብ ሻሂ ክሰትዩ ኣምስዮም ናብ ገዘኣ እንዳ ኣብጺሓ ከሎ ኣብ ከባቢ ገዛውታ በጺሑ ዘቢብ ካብ መኪና ክትወርድ ደው በለ። ቅድሚ ዘቢብ ምውራዳ ኣማን ቃል ስለ ዘውጸኣ ማዕጾ ሒዛ ኮፍ በለት።

"ኣነ'ኮ ዘቢበይ ኣዝዩ'የ ዝፈትወክን ዘፍቅረክን፡ በቃ ካብኺ ተፈልየ ክነብር ኣይክእልን'የ፡ ምኽንያቱ ኣነ ካብኺ እንተተፈልየ ዘሕልፎ ናብራ ከምዚ ዓሳ ኣብ መሬት'የ። ንስኺ ንዓይ ባሕረይ ኢኺ - ቀዲሐ ዘይውዳኣኪ ምንጪ ሓጎሰይ ኢኺ፡ ዘቢባ የፍቅረኪ'የ'ሞ ንስኺ'ውን ካብ ናተይ ብዘይ ውሕድ መጠን ኢኺ ፍቕሪ ትልግስለይ፡ ልቢ ሂብኪ ፍቕሪ ምሂርክኒ ኢኺ'ሞ ምስጋና ንዓኺ ይኹን ዘቢባ ሂ" ኢሉ ከንፈሩ ናብ ከንፈራ ኣጸገዩ፡ ዘቢብ ኣብ ሕልሚ'ምበር ኣብ ጋህዲ ዘላ ኮይኑ ኣይተሰምዓን፡ ከንፈሩ ኣብ ከንፈራ ከዕርፍ ምስ ተፈለጣ ግን ናብ ንቡር ተመሊሳ ንሳ'ውን ዓጸፌታ መለሰትሉ። ብናይ ዘቢብ ስዕመት ዝተተባበዐ ኣማን ንኹሉ ኣካላታ ክበጽሖ ጀመረ።

"በቃ ይኣክል!" በለት ዘቢብ ደቂ ገዛዉታ ከይርእይዋ። "ኤማ ሓንሳብ እሞ ስምዕኒ" ኩተንጸረጸር ተሰምዐት ዘቢብ፡ ምኽንያቱ ኣብ ጥቓ ገዝኣ ስለዝነበረት ስድረኣ ከይርእይዋ ፈሪሓትን ተሰኪፋትን፡ "ኣንታ ስድራ ከይርእዩኒ'ምበር ካልእ ኣይኮነን።"

"ወላሓደ ሰብ የለን" በለ ኣማን ብስምዒት።

"ሙብራህቲ ናይ መኪናኻ'ኳ ተወሊዑ'ዩ ዘሎ" ስክፍታኣ ሓበረቶ። ኣማን ሙብራህቲ ኣጥፊኡ ኮፍ መበሊ በጥ ኣቢሉ ዳግማይ ናብ ስርሑ ተመልሰ፡ "ዘቢብ ኢሂ ሕጂ'ኸ እንታይ ኮይንኪ?"

"ኤማ ሓወይ መከላኸሊ'ኳ ዘይብልና።"

"ኢሂ ዘቢባ ኣይትኣምንንን ዲኺ?"

"ከምኡ ኣይኮነን ኤማ፡ ጥንሲ'ኸ? ኣብ ጸገም ከይንኣቱ'የ ዝብለካ ዘለኹ"

"ዘበይ ኣነ የፍቅረኪ'የ ክሳብ ዘልኣለም'ውን ምሳኺ ክነብር'የ ዝደሊ ስለዚ ኣይትሻቀሊ በጃኺ" ዓይኑ ኣፍጠጠ ጠመታ። "ዋላ ጥንሲ ገልዩ ኣለኹልኪ፣ ጸገም የለን ኣነ ይፈትወኪ'የ ናይ ሓዋሩ ናተይ ክትኮኒ'የ ዝደሊ።"

ይቕጽል

ትዕግስቲ መንግስቱ

ሌላ ምስ ዓለም

ኣብ'ቶም ሱብ ጁባ
ሱብ ኸፈር ጾጋ
ተወሊዱ ኣጉል
ኣይብድል ኣይብደል፡
ካብታ መፈጠሩ
ከምኣ ኢሉ ነቢሩ
ፍጹም ዘይዛረብ
ዝከቡዎ ዝምጉቡ፡
ብሱብ ከይርኣ
ኣብ ሕጎ ተደቢኡ
ምፍጣሩ'ኳ ኸይተሰምዐ
ዕድመ ተረብዑ፡
እንተ ንሱ
ጸገሙ ንውሽጡ
ንሞት ኣጻሊቱ
ሂር ክእኩብ ንብረቱ።
ከይተንጸባረቐ
ህይወት ከይሰኰቐ
ካብ ዓለም ረሓቐ።
ሽዑ ብስእሉ ብስሙ
ብኽብር ተቓሚሙ
ኣብ ጎደና ተላቲሙ
"ወዲ'ቶም" ብምባል
ኩሉ ሱብ ደንጊጹ
ድሕሪ ሞቱ፡
ምፍጣሩ ተፈሊጡ።

ሚካኤል መሻሽ (ወዲ ሮማ)

ኩርናዕ ካርቱን

ምልክታ

ዳሃብ ዳዊት - ቤተልሄም ታደሰ

ምልክታ

ብስም ወ/ሮ ጽገወይኒ ገ/ኪዳን ብሩ፣ ዝተመዝገበ ብቁ/ፍቓድ ዋኒን ASL00022466 ዝኾነ ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ሸማንጉስ ጎደና ሸማንጉስ ቁ/ገዛ 4 ዝርከብ ናይ ስነ-ጽባቐ ጸጉሪ ርእሲ ትካለን ንወ/ሮ ኣዜብ ኢዮብ ሳህለ ብውህብቶ ስለዝሃብኩዋ፣ ብስም ውህብቶ ወሃቢት ዝኽፈሎ ዕዳ ኣሎኒ ወይ ይግባኣኒዩ ዝብል ኣካል እንተደኣ ሃልዩ፣ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ 30 መዓልቲ ስልጣን ንቤ/ፍ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቐጺሩ ናብ ስም ዓዳጋይ ከምዝማሓላለፍ ኣፍልጥ።

ወ/ሮ ጽገወይኒ ገ/ኪዳን ብሩ

ፐርሲዳ መውዓሊ ህጻናት

ፐርሲዳ መውዓሊ - ህጻናት
ሕጂ'ውን ከም ቀደማ- ምዝገባ ጀሚራ
ጆባእ ትብለኩም - ኣፋፌታ ኣርሒኣ።

ሰለል ሸተት - ጉያ ጎማ በብዓይነቱ
ንቈልዑ ዘዛንዩ - መደባት ኩሉ
ተቀሪብልኩም ኣሎ - ምጹ ተዓዘቡ።

ቈልዑ ልቦና ገይሮም - ኣካላቶም ዝሃንጹላ
ሕዉሳት ኮይኖም - የዕሩኽ ዘጥርዩላ
ተጓየዩ ኣላቶም - ፐርሲዳ።

ንጥፈታት - ትምህርቲ
ቕብኣ - ስእሊ
ሙዚቃ ድራማ - ብብሎክ ጸወታ
እዝን ካልእን - ኣለኩም ኩሉ
ተዳልዩ እዩ - በቲ ዝጥዕም ንቈልዑ።

ወድኹም ክዓቢ - ከምቲ ትደልይዎ
ጓልኩም'ውን ክትዓቢ - ከምቲ ትደልይዋ
ኣለዉና መኸርቲ - ሰብ ሞያ ጥዕና።

እዚ ጥራሕ ኣይኮነን - እቲ ብልጫና
ኣለዉ - ሙኩራት መምሃራና
ድሉዋት - ክምህሩ
ዘለዎም ፍልጠት - ከካፍሉ።

ርሑቕ እዩ ገዛ ኢልኩም - ሰጋእ ኣይትበሉ
ኣላትኩም ሰርቪስ - ተብጽሕ ናብ ኩሉ።

ኣድራሻና ገጀረት - ድሕሪ ሲነማ ኣፍሪቃ
እልይ ዝበለ'ዩ - ካብ ሓደጋ መኪና።

ብድሓን ምጹ !

ቴለፎን 187431 / 07192641 / 07406928

Vacancy Announcement

Orotta Hospital Private Service is looking for fulltime worker, who fulfils the following requirements:-

1. . **Clerk**

Position -------------------------------------- Clerk

Qualification ------------------------------- 12th Grade complete

Number ------------------------------------- 3

N.B

1. Interested applicants who fulfil the above requirements could submit an application attached with their C.V and credentials to the administration office of Orotta Hospital private service.
2. Payment will be as per the scale of the private service.
3. Applicants should complete national service or should submit document of exemption.
4. This announcement is invalid after 10 working days from date of publishing in the local newspapers.

Mediatech

MEDIATECH BOOKSHOP, HAS THE PLEASURE TO INFORM

ITS CUSTOMERS, THE ARRIVAL OF :-

- OXFORD ADVANCED LEARNERS DICTIONARY (COLLEGE LEVEL)
- OXFORD STUDENTS (JUNIOR & HIGH SCHOOL LEVEL)
- OXFORD POCKET MINI DICTIONARY
- OXFORD ESSENTIAL ITALIAN-ENGLISH ENGLISH-ITALIAN DICTIONARY
- POCKET FRENCH-ENGLISH DICTIONARY
- CIVIL, MECHANICAL AND ELECTRICAL/ELECTRONIC ENGINEERING BOOKS
- CHILDREN'S SUPPLEMENTARY READING STORIES, CHILDREN'S CREATIVE
- EDUCATIONL PUZZELS.

COME AND VISIT US AT ALPHA BUILDING WARSAI STREE.

THANKS

መሸጣ ብሸክለታ ትካል ዶሪስ ዓቢ ምጉዳል ዋጋ

ስርሓት ዓዲ ጥልያን ዝኾነ ብሸክለታታት ብምኽንያት በዓል ቅዱስ ዮውሃንስ ብኣጋጣሚ ትካልና ካብ 1 መስከረም - 20 መስከረም ዓቢ ምጉዳል ዋጋ ጌሩ ስለዘሎ፣ ብጽሑና ይብል።

ኣድራሻና፦ ከባቢ ማይ ኣባሻውል ጥቓ እንዳ ሚኒባስ ጎደና ዓዲ ሸሩም ቁጽሪ ገዛ 17 ቁጽሪ ተሌፎን 07143009 ክትውከሱና ብኽብሪ ንዕድም።

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company PLC is inviting interested applicants for the positions of;

1. Concentrate Logistics Supervisor(1)

Major Duties and responsibilities:-

- Methodically and progressively liaise and co-operate with the Massawa Port Authority (MPA); to load empty concentrate containers onto trucks for return transport to Bisha Mine. Prepare the shift report which summarizes dispatch of empty containers to Bisha, for review by Bisha Operations Manager and reporting back to Bisha mine.
- On a shift basis – inspect both the storage areas where BMSC full loaded and empty rotainer container stockpiles and report any incidences and findings of damage. In the case of any damage identified, pictures will need to be taken, and container numbers recorded for review by the Bisha Port Operations manager for reporting back to Bisha mine. On a shift basis as required, receipt out and collate any equipment consumables and/or fuel required to operate BSMC port equipment and assets..
- On an Export shipment basis – take instructions from Port Operations Manager as required for any pre arrival arrangements and any functions that may be required during the load out of copper concentrate rotainer containers and remain involved in the process. Perform safety observations if and where required and liaise and co-operate with both MPA stevedores and the independent inspection company (BC Marine) as required. Carry out any associated or ad hoc tasks as instructed by the Port Operations Manager.
- Methodically and progressively liaise and co-operate with the Massawa Port Authority (MPA); to unload and receive loaded copper concentrate rotainer containers on trucks arriving at Massawa. Ensure that containers are safely received and stacked in accordance with Bisha dispatch instructions into the appropriate storage stack based on quality. Prepare the shift report which summaries received export containers for review by Bisha Port Operations Manager and reporting back to Bisha mine.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	High School and equivalent of Shipping or Port handling certifications if available.
Working Experience – Nature & Length	Port operations experience – 5 years' experience required
Leadership Experience – Nature & length of time	➢ Experience with maintaining and working with Microsoft Excel spreadsheets – desirable. ➢ Fluent in English, Tigrigna and Arabic language skills – essential.
Other skills and abilities	

General Information and other requirements:

- **Place of Work:** Bisha.
- **Type of contract:** Indefinite period
- **Salary:** As per Company salary scale.
- **Additional requirement for Nationals:**
- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.

- **Address: Please mail your applications to;**
  Bisha Mining Share Company
  P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

- **Note to Eritrean applicants:**

  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment Permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

The Eritrean National Chamber of Commerce is looking for the qualified persons to fill up the following

Post.
Position *: Pool Secretary*
Qualification *: Diploma in Secretarial Science from recognized University or Institution*
Experience *: 6 years of experience in the similar fields*
Place of work *: Asmara*
Salary *: As per the chamber's scale.*
Deadline of Application *: 15 days from the issuance of this notice in the newspaper.*
Please submit your C.V and relevant credentials through P.o.Box 856, Asmara.
NB *:- Candidates should provide Evidence of National Exemption / National Service complete.*

ምልክታ

ኣብ ዞባ ማእከል ኣስመራ ከባቢ ሰታንታኦቶ ጎደና ኢራ ቁ.ገዛ 12 ብስም ወ/ሮ ኣለም ገብራይ ገብረሚካኤል ዝተመዝገበ ሊብሬቶ ናይ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ገዛ ስለዝጠፍኣኒ፡ ዝረኸበ ወይ ብዕዳ ሒዘዮ ኣለኹ ዝብል ሰብ ብቴሌፎን ቁጽሪ 127178 ክሕብረኒ እሓትት። እንተዘይኮይኑ መተካእትኡ ክውሃበኒ ካብ ሚ/ሪ መሬት ማይን ኣከባብን ክሓትት ምዃነይ ብትሕትና እሕብር።

ወ/ሮ ኣለም ገብራይ ገብረሚካኤል

NOTICE TO THE PUBLIC

The share holders of BARENTU METAL WOOD & CEMENTS PLC in their extra ordinary meeting held on 15/08/2014 have resolved that Ato Girmay Ghebreghiorgis Sahlu will replace Ato Habte Sezehey to be the Manager of the Company.

"ኮሚደረ መንሸሮ ይከላኸል" ሓድሽ መጽናዕቲ

ኮሚደረ ኣብ ተኽእሎ መልከፍቲ ፕሮስትረይት መንሸሮ ከምዘከላኽል ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዝተኻየደ ሓድሽ መጽናዕቲ ሓቢሩ። እቲ መጽናዕቲ፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ሰሙን ዓሰርተ ግዜ ብኮሚደረ ዝተሰሸነ መግቢ ዝምገቡ ደቂ-ተባዕትዮ ብመልከፍቲ ፕሮስተይት መንሸሮ ክጥቀዑ ዘለዎም ተኽእሎ ብ20 ሚእታዊት ከምዝጎድል ኣነጺሩ።

ፕሮስተይት መንሸሮ ኣብ ዓለም እቲ ካልኣይ ኣብ ደቂ-ተባዕትዮ ብብዝሒ ዝርአ ዓይነት መንሸሮ ምዃኑ'ዩ ዝግለጽ። ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ጥራይ ዓመታዊ 35 ሽሕ ሰባት በቲ ሕማም ክልከፉ ከለው፡ ኣስታት 10 ሽሕ ድማ ከም ዝሞቱ ጸብጻባት ይሕብሩ።

ደቂ-ተባዕትዮ ካብ'ቲ ንዕኦም ብብዝሒ ዘጥቅዕ መንሸሮ ፕሮስተይት ሓራ ወጺኦም ዝተማልአ ጥዕናን ንጡፍ ኣካላትን ክውንኑ እንተድኣ ኰይኖም ከኣ፡ ዝተፈላለየ ኣሕምልቲን ፍረታትን ዘለዎ መግቢ ብብዝሒ ክበልዑ ከምዘለዎም ኑቲ መጽናዕቲ ዘካየዱ ተመራመርቲ ኣዘኻኺሮም።

እዚ ከምዚሉ እንከሎ፡ ልዑል ትሕዝቶ ፍረታትን ኣሕምልቲን ዘለዎ ዝተመጣጠነ መግቢ ምምጋብ ኣብ ምክልኻል ሕማም ፕሮስትረይት መንሸሮ ውጽኢታዊ ምዃኑ'ኳ ክኢላታት መንሸሮ እንተገለጹ፡ ቀይሕ ሕብሪ ዘለዎም ኣሕምልቲን ፍረታትን፡ ዝተመስርሐ ስጋ፡ ስብሒን ጨውን ግን ብውሑድ ዓቐን ክውሰዱ ከምዘለዎም'ዮም ዝመኽሩ።

እቲ መጽናዕቲ ካብ 50 ክሳብ 69 ዓመት ኣብ ዝዕድሜኦም ኣስታት 20 ሽሕ ብሪጣንያውያን መነባብሮን ዝምገብዎ ዓይነት መግቢን ብምጽናዕ'ዩ ተኻዪዱ።

ብኻልእ ወገን፡ ባኒን ፓስታን ከምኡ'ውን ካብ ጸባን ኣጅቦን ዝርከብ ካልሲዮም ዝተባህለ ባእታ ምምጋብ እውን ካብ ሕማም ፕሮስተይት መንሸሮ ከምዘከላኽል እቶም ጉጅለ ተመራመርቲ ወሲኾም ሓቢሮም።

ንሳቶም፡ እዞም ሰለስተ ዓይነት መግቢ (ባኒ፡ ፓስታን ካልሲዩምን) ብብዝሒ ዝምገቡ ደቂ ተባዕትዮ፡ ተኽእሎ መልከፍቲ ፕሮስትረይት መንሸሮ ከምዘጉድለሎም ኣረጋጊጾም።

ካሊፎርንያ - ን'ስማርትፎናት' ዝምልከት ሓድሽ ቅጥዒ

ኣብ 2013 ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ጥራይ ልዕሊ ሰለስተ ሚልዮን ስማርትፎናት (ብሉጻት ሞባይላት) ከምዝተሰረቓ ጸብጻባት ይሕብሩ።

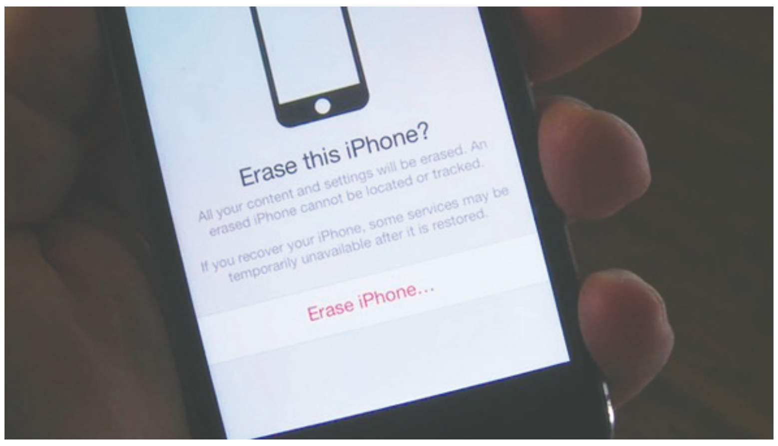

ማዕረ ማዕሪ'ዚ ድማ ቁጽሪ ናይ ዝጠፍኣን ዝስረቓን ስማርትፎናት ኣዝዩ ብዙሕ ብምዃኑ ሓደ ካብቲ ሻቕሎት ፈጢሩ ዘሎ ጉዳይ ምዃኑ'ዩ ዝግለጽ።

ኣብ ክፍለ ሃገር ካሊፎርንያ ንስማርትፎናት ዝምልከት ሓድሽ ቅጥዒ ወጺኡ ይርከብ። እቲ ዝወጸ ሓድሽ ቅጥዒ ናብ ካሊፎርንያ ንመሸጣ ዝመጻ ዓይነት ስማርትፎናት እንተድኣ ጠፊአን ወይ ተሰሪቐን ከምዝይሰርሓ ክገብረን ዝኽእል ፕሮግራም ዘለወን ክኾና ከምዘለወን ዝጠልብ'ዩ።

እቲ ካሊፎርንያ ኣቕሪቡቶ ዘላ ቅጥዒ፡ ዝኾነት ኣብታ ክፍለ ሃገር እትሸየጥ እትሕሱብ ስማርትፎን ምስ ተሰርቀት ወይ ምስ ጠፍኣን ካልእ ሰብ ከምዘይጥቀመላ ክገብር ዝኽእል "ኪል ስዊች - kill switch" ዝበሃል መሳርሒ ክህልዋ ዝጠልብ'ዩ።

ይኹን'ምበር እዚ ቅጥዒ'ዚ ንተግባራት ስርቂን ካልእን ብመጠኑ ስግኣት ዝፈጥር ድኣ'ምበር ፍጹም ዝዓግት ከምዘይከውን ክኢላታት ይገልጹ።

ነዚ ኤሪትሮፖይቲን ኣብቶም ግዜኦም ከይኣኸለ ዝውለዱ ህጻናት ተፈቲኑ ረብሓ ከምዘለዎ ክፍለጥ ሕጂ ንፈለማ እዋን ምዃኑ'ዩ ዝግለጽ።

ኣብ ዘይግዜኦም ንዝውለዱ ህጻናት ካብ መጉዳእቲ ሓንጎል ዝከላኸል ነገር

ኤሪትሮፖይቲን (EPO) ዝተባህለ ንናይ ኣካላት ህዋሳት ዘንቀሳቕስ ወሸጣዊ ነገር - ሆርሞን፡ ግዜኦም ከይኣኸለ ንዝውለዱ ናጽላታት ካብ መጉዳእቲ ሓንጎል ከምዘከላኽለሎም ሓድሽ መጽናዕቲ ሓቢሩ።

ኣብ ሓንጎል ዝተኻየዱ ጅረባታት (scans) ከምዘረጋገጽዎ፡ ኣትሌታት ብቐዓቶም ንኽሓይሉ ንነገር ኤሪትሮፖይቲን ብዘይ ሕጋዊ መገዲ ምስተጥቀምሉ'ዩ ዝፍለጥ። እዚ ነገር'ዚ ኑቶም ግዜኦም ከይኣኸለ ዝውለዱ ናጽላታት ውልድ ምስ በሉ ተቐላጢፍካ ምሃቦም ድማ ካብ መጉዳእቲ ሓንጎል ክከላኸለሎም ከምዝኽእል እቲ ሓበሬታ ኣፍሊጡ።

እቲ ኣብ ስዊዘርላንድ ዝተኻየደ መጽናዕቲ ካብ 26 ክሳብ 31 ሰሙናት ኣብ ዘሎ ናይ ጥንሲ ግዜ ኣብ ዝተወልዱ ኣስታት 500 ዝኾኑ ናጽላታት'ዩ ተቓኒዑ። እቶም ምስ ተወልዱ ሽዑ ንሽዑ ነገር ኤሪትሮፖይቲን ዝተዋህቦም ናጽላታት ድማ ኣብ ጻዕዳ ክፋል ሓንጎሎም ብ22 ሚእታዊት፡ ኣብ ሓሙኽሽታይ ክፋል ሓንጎሎም ድማ ብ19 ሚእታዊት ካብ መጉዳእቲ ዝከላኸለሎም ኩይኑ ከምዝተረኽበ እቲ መጽናዕቲ ሓቢሩ።

"ኣብ መጽናዕትና ሓንጎል ናይቶም ኤራ ትሮፖይቲን ዝተዋህቦም ቀድሚ ግዜኦም ዝተወልዱ ናጽላታት ካብቶም ዘይተዋህቦም መዛንኦም፡ ኣብ ሓንጎል ከጋጥም ካብ ዝኽእል መጉዳእቲ ብልዕሊ 20 ሚእታዊት ጉዳሎም ኢና ረኺብናዮም" ክብል ድማ መራሒ ናይቲ መጽናዕቲ ዶ/ር ሩሲያ ሉወቸር ገሊጹ። እቲ መጽናዕቲ ኣብ ሕክምናታት ቀድሚ ምትእትታው ጸቡቕ ገይሩ ክዕመቕ ከምዝለዎ ግን ኣይተሓብአን። ኣብቲ መጽናዕቲ ዘይተሳተፉ ሓያለ ክኢላታት'ውን ወጽኢት ናይቲ መጽናዕቲ ንመጻኢ ተስፋ ዝህብ ምዃኑ ጠቒሶም፡ ዝያዳ ክስፋሕ ከምዝለዎ ኣሚኖም።

ነዚ ኤሪትሮፖይቲን ኣብቶም ግዜኦም ከይኣኸለ ዝውለዱ ህጻናት ተፈቲኑ ረብሓ ከምዘለዎ ክፍለጥ ሕጂ ንፈለማ እዋን ምዃኑ'ዩ ዝግለጽ።

ው.ጥ.ዓለም ኣብ ምውዕዋዕ ኤለክትሮኒያዊ ሽጋራ ቀይዲ ክተርር ጸዊዑ

ውድብ ጥዕና ዓለም ኣብ ምውዕዋዕ ኤለክትሮናዊ ሽጋራ ቀይዲ ክተርር ጸዊዑ። እቲ ውድብ ነዚ ጻውዒት ዘቕረብ ዘሎ፡ ኣፍረይቲ ትካላት ኤለክትሮናዊ ሽጋራ፡ ኤለክትሮናዊ ሽጋራ (electronic cigarettes) ካብቲ ብትንባኾ ዝስራሕ ባህላዊ ሽጋራ ዝሓሸ ኣማራጺ'ዩ እናበላ ምውዕዋዕ ኣብ ዝገብራሉ ዘለዋ እዋን'ዩ።

ኣብዚ ሕጂ እዋን ኤለክትሮኒያዊ ሽጋራ፡ ኑቲ ጠንቂ ብዙሓት ሕማማት ኩይኑ ዘሎ ካብ ትንባኾ ዝስራሕ ዓይነት ሽጋራ ተኪኡ ኣብ ውሕስነት ጥዕና ኣተኩኹሩ ብዙሕ ተሰፋታት እናተገብረሉ ዝመጽእ ዘሎ ዓይነት ሽጋራ'ዩ። እንተኾነ፡ ውድብ ጥዕና ዓለም፡ እዚ ሽጋር'ዚ ናይ ባዕሉ ጥዕናዊ ጸገማት ክህልዉ ይኽእል'ዩ ካብ ዝበል ስግኣት ኣብ ምውዕዋዑ ደረት ክግበረሉ'ዩ ዝጠልብ።

እንተዘይኰይኑ፡ ኣተኩኹሩ ኣብ ክንዲ ሽጋራ ናይ ትንባኾ ኤለክትሮናዊ ሽጋራ ክጥቀሙ ዝግበር ዘሎ ምውዕዋዓት፡ ንዘየትክኹ ኣካላትን መንእሰያትን ንኸትክኹ ምዕዳም'ዩ ካብ ዝበል መረዳእታ ምዃኑ እቲ ውድብ የነጽር። በዚ ድማ ኤለክትሮናዊ ሽጋራ ዘፍርያ ትካላት ኑቲ ዛጊት ብክኢላታት ጥዕና ዘይተረጋገጸ ሽጋራ ካብ ምውዕዋዕ ክቖጠባ ኣተሓሳሲቡ።

ኤለክትሮኒያዊ ሽጋራ ካብ ሽጋራ ናይ ትንባኹ ዝወሓደ መርዚን ጥዕናዊ ጸገምን ዘለዎ'ኳ ገለ ወገናት እንተገለጹ፡ ካብ ኤለክትሮናዊ ሽጋራ ዝወጽእ ትኪ ግን ጌና ንኣትከኽቲ ካልኣይ ደረጃ ኣብ ጥዕና ስግኣት ዝፈጥር ምዃኑ'ዩ ውድብ ጥዕና ዓለም ዝሟገት።

ኤለክትሮኒያዊ ሽጋራ ኣብ ውሽጡ ብኒኮቲን ዝተቓመመ ፈሳሲ ዘለዎ'ዩ። እቲ ፈሳሲ ቀመም'ዚ ዘይብሎም ናይ ትንባኾ ሽጋራ፡ ብጽዓት ናይ ባተሪ እናወዓዩ ኣትከኽቲ ዝጥቀምሉ።

ኤለክትሮኒያዊ ሽጋራ ከስዕቦ ዝኽእል ጥዕናዊ ስግኣታት ዛጊት ከምዘይተነጸረ ተመራመርቲ ይገልጹ። ዝመጽእ ጥቕምቲ ኣብ ዝካየድ ዓመታዊ ገባኤ ናይ ትንባኾ ግን ከም ዓቢ ኣርእስቲ ተወሲዱ ክትዓት ክካየደሉ ምዃኑ ተፈሊጡ ኣሎ።

ደብዳበታት ቅንበብት

ፍናን መሓሪ

ተርእዮ ፈስታል ከይሳዕረረ እንክሎ

ሕጊ ክወጽእ እንከሎ ቀጻልነቱ ንህዝቢ ዘገልግል ክኸውን እዩ ዝሕለን። ኣብ ኤርትራ ሃገርና በብግዚኡ ዝተፈላለዩ ሕጋጋትን ኣዋጃትን ክወጹ ጥራይ ዘይኮኑ ተኸቢሮም ንዓመታት ዝቐጸሉ'ውን መሊኦም እዮም። ሎሚ ከልዕሎ ዝደለኹ ዛዕባ ከኣ ነዚ ልዕል ኢለ ክገልጾ ዝጸናሕኩ ብከፊል ዝትንክፍ እዩ። ከምዝፍለጥ ኣብ ሃገርና ኣብ ዝሓለፉ ዓመታት ንፌስታል ዝምልከት ሕጊ ወጺኡስ ዳርጋ ምሉእ ብምሉእ ካብ ገጽ ምድሪ ኤርትራ ጠፊኡ እዩ ጸኒሑ። እንተኾነ ግን ኣብዚ ግዜ እዚ እቲ ወጺኡ ዝነበረ ሕጊ ሸለል ዝተባህሎ ኮይኑ ይስመዓኒ። እቲ ምንታይሲ ፈስታል ኣብ ዝተፈላለዩ ድኳናት ተዘርጊሑን ኣብ ስራሕ ክውዕልን ይርአ ስለዘሎ።

እቲ ፊልፊል ዝብል ረቂቕ ፈስታል ብዘይ ምኽንያት ኣይኮነን ሱር መሰረቱ ንኽጠፍእ ኣብ ኣገልግሎት ንኸይውዕል ተኸልኪሉ። ጠንቂ ብከላ ከባቢ ስለዝኾነ ኣብ ጥዕና ጥሪትን ካልእን ዓብዩ ሃስያ ብቐጻሊ ክውርድ ስለዝተራእየ እዩ። ዝምልከቶ ኣካል ዝውታረ ፈስታል ከይሳዕረረ ከሎ ሓደ ነገር ክገብር እምሕጸን።

ሕሳቡ ኪዳን ሆስፒታል ዓዲ ቀይሕ

ክሱብ መዓስ'ዩ ከምዚ ኢሉ?

ኣብ ንኡስ ዞባ ኣርባዕተ ኣስመራ ሓንቲ ብዘመናዊ ኣገባብ እተሰርሐት ብኢራፋይለ እትጸዋዕ በዓልቲ ደርብታት ዓባይ ቤት ትምህርቲ መባእታ ተሃኒጻ ትርከብ። ታቤላ (መጸውዒ ስም) ክግበረላ ኣብ ወርሒ መስከረም/ ጥቅምቲ ትምህርቲ ብስሩዕ ክትጅምር ብሃንቀውታ እንጽበያ ዘሎና ከኣ እያ። ንክበርቲ እቲ ንኡስ ዞባ ዓብይ ተሰፋ ኮይና ተማሃሮ ደቅና ኣብ ቀረባኦም ንኽመሃሩ ባይታ ፈጢራ ዘላ ቤት ትምህርቲ ብምዃና ሓጎስና ወሰን የብሉን።

ከምዝፍለጥ እዛ ቤት ትምህርቲ ኣብ ወርሓት ግንቦት-ሰነ እዩ መሰረት ወጺኡላ። ካቡቲ መሰረት ተኳዒቱ ዝወጽእ ዝነበረ ዘይተኣደነ ሓመድ ድማ ሐደት ሜትሮታት ምስ ከድካ ኣብ ዝርከብ ጸግዐ ጸግዒ ናይ ቤተክርስትያን በዓለ እግዚኣብሐር እዩ ተጓሒፉ። ንግዚኡ ዝተጓሕፈ እዩ መሲሉና። የግዳስ እዚ ቅድሚ ሓደ ዓመት ዝተጓሕፈ ሓመድ ካብቲ ቦታ ክልዓል ኣይረኣናዮን። እኳ ደኣ ናብ ሓደ "ሰንሰለታዊ ኣኽራን" ተቐይሩ ኣሎ ክንብል ንደፍር።

እቲ ኣብ ጎደና ሃብረንቀቓ ተኾሚሩ ዘሎ ዘይተኣደነ ጎሓፍ ዓበይትን ንኣሽቱን መኪይን ዝንቀሳቐሳሉ ብቐጥራን ዝተሰርሐ ጽርግያ እዩ። ኣብ ምንቅስቓስ ዓብዩ ጸገም ፈጢሩለን ከኣ ይርከብ ኣሎ። ኣብ ግዜ ሓጋይ ካብኡ ዝለዓል ደሮና ናይ ዓይኒ ኮነ ናይ ኣዝማ ጸገም ዘለዎም ሰባት ዝፈጥረሎም ናይ ጥዕና ጸገም እዚ ኢልካ ክትገልጾ ዝከኣል ኣይኮነን። ኣብዚ ዝቐጸ ክረማት ከኣ'ሞ ብውሕጅ ተተሸርሺሩ ዝኸይድ ሓመድ ፋኛቱራታት ክዓብስ፣ ንሰራሕተኛታት ምምሕዳር ከተማ ኣደዳ ድኻምን ሃልክን ክገብር ዘይተዓዘብናዮ ኣይኮናን።

ብተወሳኺ ሰባት ኣብ ጸግዐ-ጸግዑ ቁሩብ ሕንክት ከይተሰምዖም ሽንቲ ማይን ደገን ክደፍኡ ምርኣይ ልሙድ ኮይኑ ኣሎ። ናይዚ ተኾሚሩ ዘሎ ሓመድ ግን መን እዩ ሓላፍነት ክወስድ? እቶም ንቤት ትምህርቲ ኢራፋይለ ዝሃነጹ ኣካላት ከየልዓሉዎ ዝኸዱሉ ምኽንያትከ እንታይ እዩ? መን ከልዕሎም ኢሉም እዮም ከ ጉሒፎሞ ከይዶም? መኪይን ኣብ ዝመሓላለፈሉ ጽርግያ ክንድዚ ሓመድ ጉሒፍካ ምኻድ ቅኑዕ ዲዩ? ስርሐይ ኣጻሪፈ ንሚኒስትሪ ትምህርቲ ይኹን ንዞባ ኣረከብ ክበሃል ይከኣልከ ዶ?

ሃይለ ገርያጋበር.
ተመሳሳሊ ደብዳቤ ሰሚራ ፈረጅ

እግርን ከበሮን በበይኑ!

ብምኽንያት መበል 53 ዓመት ምጅማር ብረታዊ ቃልሲ ኣብ ሲነማ ሮማ ብኤሪ ቲቪ ብቐጥታ ዝተፈነወ ነቲ ዕለት ዘንጸባርቑ ዝተፈላለዩ ደርፍታትን ድራማታትን ምቕራቦምን ነቲ ታሪኻዊ ዕለት ድማ ድምቀት ምሃቦምን ይፍለጥ። በቶም መንእሰያት ናይ ዝተፈላለዩ ብሄራት ዝቐርቡ ዝነበሩ ደርፍታት ብግቡእ ይቐርቡ ስለዝነበሩ ደስ እናበለናን ሓንጎልና ከይተሰረቐናን ኢና ተኸታቲልናዮ። ዘይከም ትጽቢትና ኣብቶም ገዳይምን በሃራትን ድምጻውያን ይኹን ተዋሳእቲ ግና ብተደጋጋሚ ጌጋታት ይርአ ብምንባሩ፣ ገለ ነገር ዝጎደለና ኮይኑ ተሰሚዑና። ንኣብነት "ዕጥቅና" እትብል ደርፊ ኣብ እትድረፈሉ ዝነበረት እቲ ዝኸይድ ዝነበረ ደርፍን ምንቅስቓስ ናይቲ ድምጻዊ - በረኸት መንግስተኣብን ፍጹም እግርን ከቦሮን በበይኑ ነይሩ። መጉልሒ ድምጺ በይኑ፣ ምንቅስቓስ ናይ ኣካላት በይኑ፣ እቲ ብ "ፕለይ ባክ" ዝኸይድ ደርፊ በይኑ! ብሓቂ ድማ ላዛ ስኢንናላ ነታ ደርፊ።

ኣብ ዝተፈላለዩ ኣጋጣሚታት፣ ሃገራውያን በዓላት መዓልቲ ናጽነት፣ 20 ሰነ፣ ከም ፌስቲቫልን ካልእን ዝተፈላለዩ ስነጥበባዊ መሰናድኦታት ኣብ ባሕቲ መስከረም፣ ኣስመራ ስታድዮም፣ ሲነማ ሮማን ካልእን ብ"ፕለይ ባክ" ከይተደርበሹ፣ ብዘይቅንጣብ ጉድለት ዝገላገሉ ኣዝዮም ውሑዳት እዮም። ናይቶም ድርቡሻት ተዋሳእቲ፣ ደረፍቲ ከስግሉ፣ ደርፊ ረሲያም ናብ ሳዕስዒት ዝኣትዉ፣ ደርፊ እናኸደ ብመጉልሒ ድምጺ ኢዶም ዘወዛውዙ እተን ምርኢት ዘቕርቡለን ቦታታት ይጽወያሎም! ናይቶም ተሞክሮ ዘይብሎም ንመጀመርታ ኣብ መድረኽ ዝቐርቡ ዘለዉስ ክንርድኣሎም ምኸኣልና። እቲ ሕማም ርእሲ ዘትሕዝ፣ ምጽዋሩ ንስእኖ ዘሎና እቶም ናይ ነዊሕ ዓመት ተሞክሮ ዘለዎም ደረፍትን ተዋሳእትን ጌጋ ኣብ ልዕሊ ጌጋ ክፍጽሙን ነቲ ዝሓዝዎ ስራሕ ክሕምስዎን ክንርኢ እንከለና እዩ። ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ዓበይትን ሃገራውያንን በዓላት ኣብ ዝቐረብ ስነጥበባዊ ፍርያት እምበኣር ስነጥበባውያንና ክጥንቀቑ፣ ብግቡእ ብዘይወላሓደ መንቅብ ክቐርቡልና ባህላዊ ጉዳያትን ኣወሃሃዲ ሽማግለ በዓላትን ድማ ነዚ ንድምቀት በዓላትናን ኣጋጣሚታትናን ድምቀቱ ዘህስስ ጉድለታት ብዕቱብ ክርእዩዎ ሓደራ እብሎም።

ፍትሓዊ ጸጋይ - ኣስመራ
ተመሳሳሊ ደብዳቤ፣ ኑራ ስዒድ

ክንክን ንግበረለን!

ብኩባንያ ሓረት ዝምሕደራ ዘመናውያን ኣውቶቡሳት ደረጃአን ዝሓለዋን ንፁና ኮነ ንፀጸአተ ምቹእ ኣገልግሎት ዝህባ ዘለዋን እየን እንተተባህለ ዘረባ ምጥዕዓም ኣይካኣን። ባሆና ጸቡቕ ምርኣይን ነቲ ጸቡቕ ድማ ምዕቃብን ኣብ ኩሉ መዳይ ክኸውን ስለዝኾነ ኣብ ግዜ ጉዕዞ ዘደስሊ ቅረፍ ጥናና፣ ኣራንሺ፣ ኮታ ፋሩታ፣ ሰማ ናይ ዕፋን መሽፈኒኡን ኣብ ውሽጢ ኣውቶብስ ክንጉሕፍ ብሕልና ዝጥዑ ኣይመስለንን።

ብዘይካዚ ኣብ ድሕሪት ኮፍ መበሊ ናይ ሓደ ሓደ ኪንግ ሎንግ ኣውቶቡሳት ኣብ ግዜ ጉዕዞ ንተሳፈርቲ ምቹት ንምሃብ ተባሂሉ ዝተሰርሐ መትሓዚ ኢድ ጎማ ተቖላሊጡ (ተቐራሪፉ) ትርኢ። ምናልባት ቁልዑ ከይተፈለጦም ወላዲ ከየስተብሃሉሎም ክጻወቱ ክብሉ ቀለጦሞ እዮም ዝኾኑ ዝብል ግምት ኣሎኒ። እቲ ኮይኑ እቲ ዝተን ሰሉጥን ምቹእን ኣገልግሎት ዝህባ ዘለዋ ኣውቶቡሳት ኩባንያ ሓረት ክንክን ክንገብረለን ሓደራ እብል።

መምበላይ ኑርሑሴን
መንደፈራ

'ህንጻ ሰምበል' እንታይ ማለት'ዩ?

ኣብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ኤሪቴል በብእዋኑ ዝወጽእ ሓበሬታ ከምዘሎ ንፈልጥ። ዝበዝሕ ግዜ በቲ ትካል ዝወጽእ ሓበሬታ ዘየሻሙ፣ ንጹር ኮይኑ እዩ ክወጽእ ጸኒሑ። ኣብዚ ቀረባ ግዜ እቲ ሓደ ኣብ ኣርእስቱ ዕለት ወርሒ ዘይብሉ ክኸውን እንከሎ እቲ ሓደ ግና ብዕለት 12/08/1014 ዝተለጠፈ ማሕተምን ክታምን ዘይብሉ እዩ። ናይቲ ሓደ ተወኪሰ ሓበሬታ ብዝረኸብኩዎ ግን ብዕለት 31/07/2014 ማሕተም ዘይብሉ ግን ክታም ዘለዎ ዝተጠቀዐ ምዃኑ እየ ኣረጋጊጸ። ንምዃኑ ማሕተም ዘይብሉ ሓበሬታ ምሉእነት ኣለዎ ክንብል ንኽእል ዶ?

ኣብቲ ብዕለት 12/08/2014 ተለጢፉ ዘሎ ሓበሬታ 7ይ ኑቕጣ ብ15xxxx ቁጽሪ ዝጅምር ሰንበልን ከባቢኡን ካብ ሰኑይ ክሳብ ቀዳም ካብ ሰዓት 8፣00 ቅ.ቀ - 6፣00 ድቀ ከምዝቕበሉን ከምዝኽፍሉን፣ ኣብ ካልእ ኑቕጣ ብ15xxxx ዝጅምር ግን ከአንግድ ከምዘይፈቅድ እዩ ዝሕብር። ትካል ኤሪቴል ነዚ ሓበሬታ ብጋዜጣ እንተዝሕብሮ ዝርግሐ ምሃለዎ፡ ኣብ ገገዝኡ ኮይኑ እቲ ዓሚል ምፈለጦ፡ ካብ ድኻምን ሃልክን ድማ ምደሓነ። ንምንታይ ከምኡ ስጉምቲ ይወስድ ኣሎ እውን ዝርዝራዊ ሓበሬታ ኣይሃበን።

ቅድሚ ሕጂ ዝኾነ ሰብ ኣብ ዝምእምኦን ዝሰልጦን እዩ ዝኸፍል ነይሩ። ሕጂ እንታይ ስለዝተረኽበ እዩ በዚ ኮድ ዝጅምር። ብዘይካ ኣብዚ ዝተጠቕሰ ኣብ ካልእ ኑቕጣ ንክኽፍል ከምዘይፍቀዶ ዝሕብር ዘሎ?

ካልእ ካብቲ ዘያዳ ኣሻማዊ ዝገብሮ ወይ ከኣ ምድንጋር ዝፈጥር ዘሎ "ህንጻ ሰምበል" ዝብል እዩ። ብልሙድ "ህንጻ ሰምበል" ዝብል ንጽወዓሉ ቦታ ኣሎ ድዩ? ደምበ ሰምበል ንምባል ዶ ኾን እዩ? እዚ "ህንጻ ሰምበል" ዝብል ንኮለል ዝዕድም ደኣ እምበር ንኣሳልጦ ዝኸውን ኣይኮነን። ብወገነይ ብድሕሪ "ኣስማራ ፓላስ" ወይ ጥቓ ኤምባሲ ሱዑድያ ተባሂሉ እዩ ክጸሓፍ ዘለዎ ኣብቲ ሓበሬታ። እምበር ንሕና ደኣ ክንደይ "ህንጻ ሰምበል" ክንብል ኢና። ምኽንያቱ ኣብ ሰምበል ዘይተኣደነ ህንጻታት ስለዘለዉ! ሓበሬታ ንጹር፣ዝርዝራዊ ምስ ዝኸውን ካብ ሃልክን ኮለልን እዩ ዘድሕን እሞ እቲ ዝወጽእ ሓበሬታ ብሩህን ንጹርን ይኹን!

ሚኪኤለ ፍቕረማርያም ኣስመራ

ተወሳኺ ብዛዕባ ተራ መካናይዝድ ህዝባዊ ግንባር...

ካብ 3ይ ገጽ ዝቐጸለ

ደርግ ድማ ዝተረፋአ ሰለስተ ታንክታት ሒዙ፡ ንኢላውሃ ማለት ንግለ ገጹ ሃዲሙ፡፡ ኣብ ዝበጽሖ ግን ኣይነበሮን፡፡ ኩሉ ሰራዊት ደርግ ድሮ ምትእስሳራቱ ተበታቲኑ እዩ ነይሩ፡፡

ካብኡ ኣሃዱታትና ንምዕራብ ገጽን ብምቕናዕ ናብ ከተማ ባቲ ኸኸዱ፡፡ ባቲ ድሮ ንቀረጸ ሓለፎም ብዘበሩ ኣጋር ሰራዊት ወያነ ናትና ናይ ኮማንዶ ኣሃዱን ተታሒዛ ነይራ እያ፡፡ እቲ ብዮጭፍራ ዝመጸ መካናይዝድ ሓይልና ድማ ምስቲ ኣብ ባቲ ዝጸንሐ ሰራዊት ተደሪቡ፡ ንቶምቦልቻ ኣምሪሑ፡፡

እተን ብሸንኽ የማን ብሶሜን ሸዋ ከጥቅዓ ዝተመደባ ኣሃዱታትና፡ ካብ ከባቢ ጉገፍ ጀሚረን እናተዋግኣ፡ ማዘዦን ሰላድንጋይን ዝበሃል ቦታታት ሓሊፈን ንከተማ ደሴ ብሸንኽ ምዕራብ እየን ኣትየን፡፡ ኣብ ሳልሳይ ክንፌ መጥቃዕቲ እቲ ከባቢ ንቦታት ዝጠዙሐ ብምኻኑ ኣብኡ ተሰሊፉ ዝበረ ዓቕምና ዚያዳ መዳፍዕ እዩ ነይሩ፡፡ ነቲ ዘጥቅዕ ዝበረ ኣጋር ሰራዊት ኢህወደግ ደገፍ እናሃበ ድማ ብምእካል፡ ማለት በቲ ቀንዲ መስመር ወልድያ-ኣዲስኣበባ ተጓዒዙ፡ ንደሴ ኣትዩ፡፡ ብሰለስተ ኣንፈት ኣጥቂዑ ዝመጸ ኩሉ ኣሃዱታትና፡ ድሕሪ ናይ ክልተ መዓልቲን ለይቲን ብርቱዕ ውግእ፡ ዕለት 21 ኣብ ኮምቦልቻ ተራኺቡ፡፡ ኣብቲ ግዜ'ቲ፡ ኣብ ኤርትራ ካብ ዕለት 19 ግንቦት ጀሚሩ ኣብ ግንባር ደቀምሓረ ዝጀመረ ናይ መወዳእታ ሰፊሕን መጥቃዕቲ ይቕጽል ነይሩ፡፡ መንግስቱ ሃይለማርያም፡ እቲ ውግእ ከምእተወድአ ተረዲኡ ክሃድም ዝወሰነ ብቐንዱ ደቀምሓረ ምስተታሕዘት እዩ፡፡

ብድሮ'ቲ ኣስመራ ዝተታሕዘትሉ ዕለት፡ ማለት 23 ግንቦት 1991፡ ኣብ ኢትዮጵያ ዝበራ ኣሃዱታትና፡ እተን ኣብ ሰርሒት ዋልልኝ ዝተሳተፋ፡ ካብ ኮምቦልቻ ተበጊሰን በቲ ቀንዲ መስመር ኣዲስኣበባ ናብ ከተማ ደብረብርሃን ክግስግሳ እየን ወዒለን፡፡ እቲ ኣብ ምዕራብ ሸዋ ከባቢ ኣምቦ በጺሑ ዝበረ ኣሃዱታትና ድማ በቲ ቀንዲ መስመር ናብ ኣዲስ ኣበባ ገጹ ክግስግስ ወዒሉ፡፡ 24 ግንቦት ኣስመራ ዝተታሕዘትሉ ዕለት፡ እቲ ዝጠዙሐ ክፋል መካናይዝድ ሓይልና፡ ኣብ ደብረብርሃን እዩ ወዒሉ፡፡ ሰራዊት ደርግ ፋሕፋሕ ስለዝኣተዎ ኣሃዱና ብዘይ ውግእ እዩ ደብረብርሃን በጺሑ፡፡ ዕለት 25 ድማ ናብ ሰንዳፋ ቀጺሉ ነቲ ከባቢ ተቘጻጺርዎ፡፡ ሰሜን ካብ ኣዲስ ኣበባ ዝርከብ ሌጉዳዲ ዝተባህለ ቦታ ብምብጻሕ ከኣ፡ 130 ሚ.ሚ. መዳፍዕ ኣጻዊዱ፡ ንመዕርፎ ነፈርቲ ቦሌ ኣብ ዒላማ ኣእትይዎ፡፡ ዕለት 25 ኣብ ሰንዳፋ፡ ምትሓዝ ኣስመራ ምኽንያት ብምግባር፡ ጻድቃን ጉብረትንሳኤ ዝርከቦም ኣዘዝቲ ሰራዊት ኢህወደግ ንሰራዊት ህ.ግ. ናይ ድራር እንግዶት ገይሮምሉ ነይሮም፡፡ ኣብ ኩሉ'ቲ ዝሓለፈ ውግኣት፡ ብውሑድ መስዋእቲ ዓበይቲ ዓወታት ንምሕፋስ ዝተኻእለ ብቐንዱ ብደገፍ መካናይዝድ ኣሃዱ ህ.ግ. ምኻኑ ብምግላጽ ድማ ጻድቃን ናይ ምስጋና መደረ ከምዝሰምዐ እቶም ኣብኡ ዝተሳተፉ ሓቢሮምና፡፡

መጥቃዕቲ ኣዲስ ኣበባ

ኣስመራ ተታሒዛ ኣዲስ ኣበባ ኣብ ከበባ ኣትያትሉ ኣብ ዝበረት እዋን፡ ኣብ ለንደን ኣብ መንጎ ወከልቲ ደርጊ ህ.ግ.ን ኢህወደግን ብመንጎኛነት ኣመሪካ ርክብ ይካየድ ነይሩ፡፡ ንመንግስቱ ሃይለማርያም ንሓጺር ግዜ ተኪእዎ ዝበረ ጀነራል ተስፋየ ገብረኪዳን ብወገኑ፡ በይናዊ ተኹሲ ደው ናይ ምግባል ስጉምቲ ከምዝወሰደ ብሬድዮ ብወግዒ ኣፍሊጡ ነይሩ፡፡ ይኹን'ምበር እቲ ስርዓት ድሮ ፋሕፋሕ ኢሉ፡ ኣብ ውሽጢ ኣዲስ ኣበባ እውን ቁጽጽር ኣጥፊኡ ብምንባሩ፡ ሓይልታትናን ሓይልታት ኢህወደግን ንከተማ ኣዲስ ኣበባ ኣትየን ነቲ ኩነታት መደምደምታ ክገብራሉ፡ ካብ ላዕለዋይ መራሕነት ህ.ግ.ን ኢህወደግን ትእዛዝ ተመሓላሊፉ፡፡ በቲ ትእዛዝ መሰረት 27 ግንቦት ሰዓት 4:00 ድሕሪ ቀትሪ፡ እተን ኣብ ሰንዳፋ ዝበራ ኣሃዱታትና (ታንከኛን ረሻሽን) ምስ ሓይልታት ኢህወደግ፡ ናብ ከተማ ኣዲስ ኣበባ ገስጊሰን፡ ኣብ ኮተቤ ዝተባህለ ቦታ፡ ብለቀ መገዲ ኣስመራ ተጸጊዐን ድሕሪ ምምሳይ፡ ለይቲ ነቲ ናይ መወዳእታ ስርሒት ጀሚረንኦ፡፡ መዳፍዕ የድሊ ስለዘይነበረ ኣብ ድሕሪት እዩ ተሪፉ፡፡ ኣብ ውግእ ናይ ኣዲስ ኣበባ ዝተሳተፈ ናይ ታንክታትን ረሻሻትን ሓይልና ከምኡ'ውን ናይ ኮማንዶ ኣሃዱና እዩ፡፡

ኣብ ብለቀ ተኹሲ ኣየጋጠሞምን፡፡ ካብኡ ኣሃዱታትና፡ ናብ ክልተ ኣንፈት ተኸፋፊለን፡፡ እቲ ሓደ ቦሌን ከባቢኡን ከጥቅዕ እቲ ካልኣይ ድማ ንቤተ መንግስቲ፡፡ ኣብ ቦሌን ከባቢኡን ብዙሕ ተቓውሞ ኣይገጠሞምን፡፡ ኣብ ቤት መንግስቲ ግን ፍልይ ዝበለ ኩነታት እዩ ጸኒሕዎም፡፡ ናይ ቤተመንግስቲ ሓለዋ ዝበረ ፍሉይ ብርጌድ፡ ገና ፋሕፋሕ ኣይበለን ነይሩ፡፡ ልዕሊ 40 ዝኾና ታንክታት ሓሁ ከምዝበረ ደማ ይፍሰሶ ነይሩ፡፡ እተን ቤተመንግስቲ ከጥቅዓ ዝተመደባ

ሮመዳን ኣውልያይ (ማእከላይ)

ኣሃዱታትና፡ ታንከኛን ረሻሻትን፡ ብኸደና ጆሚኒያታ፡ ኣብዮት ኣደባባይ፡ ኣፍሪቃ ኣደራሽ ኣቢለን ናብ ቀጽሪ ናይቲ ቤተ መንግስቲ ክሳብ ዝጸግዓ ዝገጠመን ተጻባኢ ሓይሊ ኣይነበረን፡፡ ምስቲ ዝበረ ሕንፍሽፍሽ፡ ምስቲ ተኣዊጁ ዝበረ ተኹሲ ደው ናይ ምግባል ስጉምቲ፡ እቲ ኣብ ቤተ መንግስቲ ሓለዋ ዝጸንሐ ሰራዊት እውን እንተኾነ፡ ድምጺ ታንክታት ብምስማዕ እናሰምዐ ነቲ ኩነታት ብልክዕ ደርድሮ ኣይነበረን፡፡ ገለ ካብ ሓለፍቲ ናትና ሰራዊት፡ ኩነታት ናይቲ ኣብ ቤተ መንግስቲ ሓለዋ ዝበረ ሰራዊት ደርግ ክፈልጡ ብእግሮም ናብቲ ቦታ ቀሪቦም፡፡ ኣብቲ ኣፍደገ ቤተ መንግስቲ ገለ 6 ዝኾና ታንክታት ጸኒሐንኦም፡፡ ዝጠዘሉ ካብኦም ወተሃደራት ኣብ ከባቢ ታንክታቶም ደቂሶም እዮም ነይሮም፡፡ ኣብ ሓለዋ ዝጸንሐ ወተሃደር "ደው በሉ" ይብሎም፡፡ "ናይ ወገን ሰራዊት ኢና" ይብልዎ፡፡ ኑቶም ሓለፍቱ ክጽውዑ "ሻለቃ! ሻለቃ" እናበለ ተንቀሳቒሱ፡፡ ሓደ ሓለፌ ተጸዊዑ እናመጸም እንከሎ፡ ካብኦም ኣዘዝቲ ናትና፡ ነቲ ሰራዊት ክድህልዎ ስለዘይደለዩ፡ ታንክታትና ብቕልጡፍ ከምዝትከሳ ብምግባር፡ መጀመርታ ሓንቲ ካብተን ኣብቲ ኣፍደገ ዝበራ ታንክታት ኣቃጺሎም፡፡ ኣብ ቀረባ ርሕቀት እዮም ነይሮም፡፡ እንደገና ካልኣይቲ ደጊሞም፡፡ እቲ ሰራዊት በቲ ሃንደበታዊን ብርቱዕን ተኹሲ ተሰናቢዱ፡ ፋሕ ብትን ኣትዩ፡ እቲ ቀጽሪ ናይቲ ቤተ መንግስቲ ብኣግራብ ዝተሸፈነ እዩ ነይሩ፡፡ ናትና ኣባላት ኣብኡ እንታይ ከምዝሎ ይፈልጡ ስለዘይነበሩ፡ ምስቲ ዝበረ ጸልማት እቲ ቦታ ብግዱር ይርአዮም ስለዘይነበረ፡ ምናልባት ተቓውሞ ከይመጽዎም፡ ናብቲ ኣግራብ ገጾም ኣከታቲሎም ብምብታት ታንክ ተኩሶም፡፡ ኢጋጣሚ ናይ ኣጽዋር መኽዘን ዝበረ ቦታ ይሃርሙ፡፡ ኣብኡ ዝበረ ተተኳሲ ተባሪዑ፡ ምድሪ ሰማይ ቃል-ቃል ይብል፡፡ እቲ ከባቢ ብተኹሲን ባርዕን ተናዊጹ፡ ኩሉ'ቲ ኣብቲ ቦታ ዝበረ ሰራዊት፡ ካብቲ ቦታ ለቒቑ እግሩ ናብ ዝመርሖ ስለዝሃደመ ድማ ቤተ መንግስቲ ኣዲስ ኣበባ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ኣሃዱታትናን ኣሃዱታት ኢህወደግን ኣትዩ፡፡ ኣብኡ ኣስታት 40 ዝኾና ታንክታት ተማሪኸን፡፡

ብድሕሪ ምቁጽጻር ቤተ መንግስቲ፡ ኣሃዱታትና ናብ ምድር ጦርን ማስታወቅያ ሚኒስተር (ሚኒስትሪ ዜና) ን ዝተባህለ ቦታታት ኣምሪሐን፡፡ ዝኾነ ተቓውሞ ኣይነበረን፡፡ እተን ብኣምቦ መጺአን ብምዕራብ ኣዲስ ኣበባ ዝኣተዋ ኣሃዱታትና ድማ ዕለት 28/05/1991 ረፋድ፡ ምስቲ ብደብረብርሃን ዝኣተወ ኣሃዱታትና ኣብ ማእከል ኣዲስ ኣበባ ተራኺበን፡፡

ድሕሪ ምትሓዝ ኣዲስ ኣበባ

ድሕሪ ምትሓዝ ኣዲስ ኣበባ፡ ኣሃዱታትና፡ ክሳብ ጸጥታ ናይ ኣዲስ ኣበባ ምሉእ ብምሉእ ዝረጋጋእ፡ ኣብ መኩንናት ክበብን ጃል ሜዳን ዝተባህለ ቦታ ዓስኪረን እየን ቀንየን፡ ብዙሕ ጸገም ስለዘጋጠመ ግን ድሕሪኡ ስራሕ ኣይነበረንን፡፡ ተሓባበርቲ ደርግ ንዝበሩ ከደዓት ደቂ ሃገር ናይ ምልቃም ሓደ ሓደ ስራሕ ይካየድ ነይሩ፡፡ ብሓፈሻኡ ግን ናይ ሓጎስን ደስደስን ግዜ እዩ ነይሩ፡፡ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዝበሩ ኤርትራውያን ዝተፈላለየ ትሕዝቶ ሒዞም፡ ናብቲ መዓስከር እናመጹ፡ ምሉእ መዓልቲ ምስ ሰራዊትና ጓይላ ተኸሊም ሃር ክብሉ እዮም ዝውዕሉ ነይሮም፡፡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ኣለምበቃኝ ዝጸንሑ ኣስታት 600 ዝኾኑ፡ ንሕልፈት ዝተፈርዱ ኤርትራውያን ምሩኻትን ናይ ፖለቲካ እሱራትን ድማ ምስተን ኣሃዱታትና ከምዝተቐጸሩ ተገይሩ፡፡ ድሕሪኡ ብኣውቶቡሳት ናብ ኣስመራ ኣፋንዮሞም፡፡

ሰራዊትና ኣብ ትሕቲ ከምዚ ዝኣመሰለ ውዕውዕን ሕጉስን መንፈስ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ድሕሪ ምቕናዩ፡ ኣብ ግዮን ሆቴል፡ ሓለፍቲ ኢህወደግ ዝተረኽቡሉ ናይ ድራር እንግዶት ተገይሩሎም ምስ ሰራዊት ኢህወደግ ተመሳጊናም፡ ኣብ መፋርቕ ወርሒ 6 ማለት ዕለት 16 ሰ/ ናብ ኣስመራ ነቒሎም፡፡ ምናልባት ኣብዚ ክጥቀስ ዝኽእል ኣሃዱታትና ናብ ኣስመራ ነቒለን መቐለ ምስ በጽሓ፡ መካይንኩም ክንፍትሸን ኢና ኢሎም ኣብ ብለቀ ናይ መቐለ ታዕታዕ ዝፈጠሩ ሓለፍቲ ናይ ወያነ ነይሮም እዮም፡፡ ሰራዊትና እዚ ኹሉ ዓቢ ስራሕ ሰሪሑ፡ ከምኡ ኪጋጥሞ ኣይተጸበየን፡፡ ግን እቲ ተግባር ካብ ትሕዝቱ ሓለፋ ግጭት ዝወጸ ኣይነበረን፡፡

ስፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል
ergh@zena.gov.er

ፔትሮ ኣብ ኣስትርያ ደሚቑ

"ዓሰርተ መዓልቲ ቅድሚ እቲ ኣብ ከሱት ዲ ማሳ - ኢጣልያ ዝእንገድ መበል 30 ሻምፕዮን ውድድር ጉያ ጎቦ ኤርትራዊ ፔትሮ ማሞ ኣብ ኣስትርያ ኣብ ብቕዓት ከምዘሎ ንብጾቱ ኣርእዩ" ክብል እዩ መርበብ ሓበሬታ ያፍ ንዓውት ናይቲ ኤርትራዊ ኣትለት ክገልጽ ዝጀምር . . .

** ** **

ብሰንበት ሊዮጋንግ ኣብ ዝተባህለት ኣስትርያዊት ከተማ ኣብ ዝተኣንገደ ውድድር ጉያ ጎቦ ኤርትራዊ ኣትለት ፔትሮ ማሞ ዝበለጸ ግዜ ናይቲ ቦታ ብምምዝጋብ ኣንጸባራቒ ዓወት ኣመዝጊቡ።

ኣብቲ ልዑል ጠሊ ዝፈጠሮ ጭቃ ከምኡ እውን ኣሳሒታ ንኣትሊታት ዝፈተነሉ ዕለት፡ ፔትሮ ዝሰኣድ ብቕዓት ብምርኣይ እዩ፡ ቅድሚ እቶም መወዳድርቱ ኣብ መዛዘሚ ሕንጻጽ ክበጽሕ ክኢሉ። በዚ ድማ ፔትሮ ኑቶም 27 ኣትሊታት ትሕቲ 55 ደቒቕ ዝሃጸዩ በሊጹ ስሙ ክኹልዕ ክኢሉ።

ውድድር ምስ ተጀመረ፡ ፔትሮ ምስ ኬንያውያን ኣትሊታት ኢሳቕ ኮሰኘን ፍራንሲስ ዋንጋሪን ንቕድሚት ብምውርዋር ንሓደት ርሕቀት ብሓደ ተጓዕዘ። ተወሳዲ ኒውዚላንድ ዮናታን ውያትን ስዊዘርላንዳዊ ዴቪድ ሽናይደርን ድማ እግሪ እግሮም ሰዓቡ። ውያትን ሽናይደርን ድማ ንዝለዎም ተሞክሮ ተጠቒሞም ኣብታ ቀዳመይቲ ዓቐብ ንኬንያውያን ብምርሕራሕ ተዓዘሩ። እንተኾነ ኣብ 2012 ሻምፕዮን ዓለም ዝኾነ ፔትሮ ማሞ ካብ እግሮም ክፍለ ኣይመረጸን - እግሪ እግሮም ሰዓቦም። ደጊሙ እውን ሸኾኸ። ጋግ ብምንጻፍ ድማ ብ45 ደቒቕን 6 ካልኢትን ኣብ መዛዘሚ ሕንጻጽ ብምብጻሕ ድሙቕ ዓወት ተጓናጸፈ። ፔትሮ ኑቲ ሽዱሽተ ግዜ ሻምፕዮን ዓለም ዝኾነ ውያት ናይ ኣስታት ክልተ ደቒቕ ጋግ ብምንጻፉ ድማ ኑቶም መወዳድርቱ ኣብቲ ድሕሪ ሒደት መዓልታት ዝካየድ ውድድር ሻምፕዮን ዓለም 'ኣይትቕሰኑ' ዝስምዕ ቀጢን መልእኽቲ ኣመሓላሊፉ ኣሎ። ውያት፡ ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ካብ ውድድር ጉያ ጎቦ ኣንሳሒቡ ድሕሪ ምጽናሕ ደጊሙ ኣብ መበል 42 ዕድሚኡ ተመሊሱ ይርከብ።

ሽናይደር ካልኣይ ካብ ዝወጸ ብ15 ካልኢት ድሒሩ ሳልሳይ ኮይኑ።

ኣብቲ ናይ ትማሊ ሰንበት ውድድር ካብ 19 ሃገራት ዝተዋጽኡ ብርክት ዝበሉ ኣትሊታት ተሳቲፎም።

ደሃይ ቮልታ እስጳኛ

ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ ዓሰራይ መድረኽ ቅድድም ብሽክሊታ ቮልታ እስጳኛ ናይ ውልቂ ውድድር ክርኖ ሜተር፡ ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ዳንኤል ተኽለሃይማኖት መበል 44 ደረጃ ሒዙ።

እቲ ብተደጋጋሚ ሻምፕዮን ኣፍሪቃ ዝኾነ ተቐዳዳማይ፡ ካብ ዕውት ናይቲ ዕለት ጀርመናዊ ቶኒ ማርቲን ብኽልተ ደቒቕን 56 ካልኢትን ድሒሩ እዩ ውድድሩ ፈጺሙ።

ቶኒ ማርቲን ኑቲ 36.7 ኪሎሜተር ዝሸፈነ ውድድር ብ47:02 ክዛዝሞ እንከሎ ሪጎቤርቶ ዩራን ካብ ማርቲን 15 ካልኢት ድሒሩ ካልኣይ፤ ፋብያን ካንቸላራ ድማ ብ18 ካልኢት ካብ ቀዳማይ ተፈንቲቱ ሳልሳይ ኮይኑ።

ተቐዳዳማይ ክለብ ዩሮፕ ካር ናትናኤል ብርሃነ መበል 136 ደረጃ ክሕዝ እንከሎ፡ ወዲ ጋንታኡ ንዳንኤል ዝኾነ ተቐዳዳማይ ክለብ ኤምቲኤን ኵቤካ መርሃዊ ቁዱስ ድማ መበል 179 ደረጃ ሒዙ። ናትናኤል ካብቲ ዕውት ጀርመናዊ ብ5 ደቒቕን 21 ካልኢትን ክድሕር እንከሎ፡ መርሃዊ ድማ ናይ ሽውዓተ ደቒቕን 12 ካልኢትን ጋግ ተኣጺፉሉ ኣብ መዛዘሚ ሕንጻጽ በጺሑ።

ኣንጸባራቒ ብቕዓት ዘርኣየ ዳንኤል፡ ብውህሉል ግዜ ደረጃኡ ናብ መበል 59 ብምብራኽ ናብ ዝቕጽል መድረኽ ክሰግር ክኢሉ ኣሎ። እስጳኛዊ ኣልቤርቶ ኮንታዶር ብ36 ሰዓት፡ 45 ደቒቕን 49 ካልኢትን ኑቲ ውድድር ይመርሕ ኣሎ። ዳንኤል ድማ ብ34 ደቒቕን 38 ካልኢትን ድሒሩ መበል 59፡ መርሃዊ ቁዱስ ብ1 ሰዓትን 18 ደቒቕን 42 ካልኢትን መበል 142 ከምኡ ድማ ናትናኤል ብርሃነ ናይ 1 ሰዓትን 36 ደቒቕን 21 ካልኢትን ጋግ ተኣጺፉሉ መበል 176 ደረጃ ሒዙ።

** ** **

ስዋረዝ ናብ ሊቨርፑል ተመሊሱ

ብሓለፍቲ ሊቨርፑል ውዕሉ ከይዛዘመ ናብ ባርሴሎና ዝተሸጠ ኡራጓያዊ ሉዊስ ስዋረዝ ኣብዚ ሳልስቲ'ዚ ናብ ሊቨርፑል ከምዝተመልሰ መራኸቢ ብዙሃን ዓዲ እንግሊዝ ኣፍሊጠን።

ብሓለፍቲ ሊቨርፑል ኣዝዩ ተጸሊኡ ዘሎ ስዋረዝ ኣብዚ ሕጂ እዋን ካብ ጸወታ ናጻ ስለዘሎ ኑቲ ኣብ ሊቨርፑል ዝገደፎ ንብረቱ ክእክብ እዩ ናብታ ክለብ ኣምሪሑ። ንሱ ምስቶም ናይ ቅድም ደቂ ጋንታኡ ብምኻን ነታ ናይ ባርሴሎና ማልያ ሒዙ ስእሊ ከምዝወሰደን ምስታ ጋንታ ድማ ዘይሃስስ ዝኽሪ ከምዘለዎን ብምግላጽ ንብረቱ ኣኪቡ ኣሎ። ብተወሳኺ፡ ስዋረዝ ኑቲ 'ኣዝየ እየ ዝፈትዎ' ዝበሎ ስቲቨን ጀራርድ ናይ ባርሴሎና ማልያኡ ከም ህያብ ኣበርኪቱሉ።

ኣብ 2013/'14 ብማሕበር ኵዕሶ እግሪ ኤውሮጳ ምስ ሮናልዶ ብሓባር ወርቃዊት ጫማ ዝተሸለመ ስዋረዝ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ብዘይካ ኣብ ናይ ምሕዝነት ግጥም ኣብ ካልእ ስሩዕ ጸወታታት ከምዘይህሉ ይፍለጥ። ዝሓለፈ ዓመት ስዋረዝ ኣብ ፈላሚ ሽዱሽተ ጸወታታት ብሰንኪ መቕጻዕቲ ይብኮር እምበር፡ ሰለስተ ግዜ ሃትሪክ ዝርከበን 31 ሽቶታት ንሊቨርፑል ምምዝጋቡ ይዝከር።

እንተኾነ ኣብ ዝሓለፈ ክረምቲ ኣብ ዝተኻየደ ግጥም ዋንጫ ዓለም ንሳልሳይ ግዚኡ ንተጻዋታይ ብምንካሱ ስሙ ምድዋኑ ይፍለጥ። እቲ 75 ሚልዮን ፓውንድ ብባርሴሎና ዝወጸ ተጻዋታይ፡ ገና ወዲ 15 ዓመት እንከሎ ምስ ክለብ ናሽናል ብምጽዋት እዩ ስሙ ክኹልዕ ዝጀመረ።

ሓደ ሓደ ማዕከናት ዜና እንግሊዝ እቲ ኮኾብ ተጻዋታይ፡ ብደገፍቲ ሊቨርፑል ከምዝተጸልአ እኳ እንተሓበሩ፡ ናብ ሊቨርፑል ኣብ ዘቕንዓሉ እዋን ግን ብኣማኢት ዝቑጸሩ ደገፍቲ ሊቨርፑል ናብኡ ብምቕራብ ክታሙ ከንብረሎም ከምዝሓተቱ ይገልጻ።

ክለቨርለይ ናብ ኣስቶን ቪላ ኣቕኒዑ

ኣስቶን ቪላ ንኣከፋፋሊ ክለብ ማን ዩናይትድ ቶም ክለቨርለይ ንሓደ ዓመት ብመልክዕ ልቓሕ ኩተጻውቶ ምኳና ኣፍሊጣ።

እታ ክለብ፡ ኣብ ውዱእ ግዜ ምስ ማን ዩናይትድ ድሕሪ ዘካየደቶ ርክብ፡ ኑቲ ተጻዋታይ ምሉእ ብምሉእ ናይ ምፍራም ወይ እውን ማን ዩናይትድ ኣብ ዘድልያ እዋን ክትመልሶ ተወሳኺ ስምምዕ ኣካይዳ ትርከብ። ወዲ 25 ዓመት ክለቨርለይ፡ 13 ጸወታታት ምስ ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ዘካየደ ኮይኑ፡ ድሕሪ 13 ሕዳር 2013 ክሳብ ለይቲ ሎሚ ግን ኣብ ሜዳ ኣይተራእየን። ኣብቲ እዋን እንግሊዝ ብጀርመን 1-ብ0 ተረቲዓ ነይራ።

ኣብ ውዱእ ሰዓታት ናይ ምስግጋር ተጻውትቲ ወቕቲ (ዝሓለፈ ሳልስቲ ዝተዛዘመ) ናብ ኣስቶን ቪላ ከምዝሰጋገር ዝተገብረ ክለቨርለይ፡ ጉዳዩ ኣብ ቦርድ ናይ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ክረአ ድሕሪ ምጽናሕ እዩ ትማሊ ንሓደ ዓመተ ስፖርት ብልቓሕ ክሰጋገር ተወሲኑ።

ካብ ኣካዳሚ ኵዕሶ እግሪ ማን ዩናይትድ ዝፈረየ ክለቨርለይ፡ ኣብ ጥቅምቲ 2011 ንኣርባዕተ ዓመታት ምስ ማን ዩናይትድ ክጻወት ክታሙ ምንባሩ ይፍለጥ። ኣብዚ ዓመተ ስፖርት ኣብ ዝተኻየዱ ኣርባዕተ ጸወታታት ኣብ ሓንቲ ጥራይ እዩ ተሰሊፉ። እቲ ንማን ዩናይትድ 79 ጸወታታት ዘካየደ ኣከፋፋሊ ስሙ ምስ ኤቨርተን ብተደጋጋሚ እኳ እንተተላዕለ፡ እቲ መስርሕ ክቕጽል ግን ኣይተራእየን።

ማን ዩናይትድ ኣብዚ ሒዝናዮ ዘሎና ዓመተ ስፖርት ንከም ካጋዋ፡ ኤቭራ፡ ማቸዳ፡ ቪዲች፡ ፈርዲናንድ፡ ወልበክ . . . ወዘተ ንዝኣመሰሉ ተጻውትቲ ናብ ካልእ ክለብ ክትሸይጥ እንከላ፡ ንከም ናኒ፡ ሀርናንደዝ፡ ፖወልን ክለቨርለይን ዝኣመሰሉ ድማ ብመልክዕ ልቓሕ ኣፋንያ።

** ** **

ኮምፓኒ ተሰይሩ

ሓለቓ እንግሊዛዊት ክለብ ማንቸስተር ዩናይትድ ቪንሰንት ኮምፓኒ፡ ትማሊ ኣብ ልምምድ ማህሰይቲ ከምዝገጠሞ ዝተፈላለያ መራኸቢ ብዙሃን ሓቢረን።

እቲ በልጅማዊ ተጻዋታይ፡ ትማሊ ኣብ በራቒቶኡ እቲ ዝተጠቕሰ ማህሰይቲ ከምዝገጠሞን፡ ብቕጥታ ድማ ናብ ሆስፒታል ከምዝምርሐን ኣላይኡ የረድአ። በዚ ድማ እታ ሃገራዊት ጋንታ ሎሚ ምሸት ምስ መዛናኣ ኣውስትራልያ ኣብ እተካይዶ ግጥም ምሕዝነት ኣይክህሉን እዩ።

ብመሰረት ሓበሬታ ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ በልጅም ማርክ ዊልሞት፡ እቲ ተጻዋታይ ማህሰይቱ ጽኑዕ ምኳኑን ንሳምንታት ድማ ካብ ጸወታ ናይ ምርሓቕ ተኽእሎ ከምዘለዎ ኣብ ውልቃዊ መርበብ ሓበሬታኡ ኣነጺሩ ኣሎ። ሻምፕዮን ክለባት ዓዲ እንግሊዝ ዝኾነት ማን ሲቲ፡ ዝሓለፈ ሰሙን ብስቶክ ድሕሪ ዝወረዳ ናይ 1-ብ0 ስዕረት፡ ዝስዕብ ጸወታኣ ኣንጻር ኣርሰናል እዩ ክኸውን - 13 መስከረም። በዚ ድማ ማህሰይቲ ናይቲ በልጅማዊ ኣዝዩ ኣሻቓሊዋ ከምዘሎ ይግለጽ።

ኣብ 2008 ካብ ሃምቡርግ ናብ ማንቸስተር ሲቲ ዝተሰጋገረ ኮምፓኒ፡ እታ ክለብ ኣብ ዝሓለፈ ዓመተ ስፖርት 2011/'12 ዘውዲ ኣብ ዝደፍኣትሉ እዋን ብመዘኑት ሓለቓ ጋንታ ምእላዩ ይንገር። ንሱ፡ ኣብታ ጋንታ ኣዝዩ ኣገዳሲ ኮይኑ፡ ዝሓለፈ ወርሒ እዩ ንተወሰኽቲ ሓሙሽተ ዓመታት ኣብ ሜዳ ኢትሓድ ክጸንሕ ክታሙ ዘንበረ።

ናብ ሜዳ ኢማራትስ ክትበጽሕ መደብ ተታሒዙላ ዘሎ ማን ሲቲ፡ ድሕሪ ኣርባዕተ መዓልታት ናይቲ ፈታኒ ጸወታ ናብ ውድድር ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ኩተቕንዕ እያ። ምስ ሻምፕዮን ኤውሮጳ ዝኸዕት ባየር ሙኒክ ድሕሪ ምግጣም ኸኣ ኣንፈታ ኣንጻር ቸልሲ ክኸውን እዩ ኣብ 21 መስከረም።

ኣብዚ ዓመተ ስፖርት፡ ቀዳማይ ዕላማኣ ዋንጫ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ንምዕታር መደባ ዘላ ሃብታም ክለብ ማን ሲቲ፡ ኣብ ቦኽሪ ናይ ምድንብ ጸወታኣ ብባየር ሙኒክ ኩትፍተን ከምእትኽእል ማዕከናት ዜና እንግሊዝ የረድኣ። በዚ ገጢምዋ ዘሎ ማህሰይቲ ኮምፓኒ ድማ እታ ጋንታ መሊሳ ኩትህሰ ከምእትኽእል ሓያለ ተንተንቲ ይሰማምዑ። ንሶም፡ ሲቲ ኣብ ስቶክ ንዘርኣየቶ ድኹምን ዘይውጽኢታዊን ግጥም ምርኩስ ብምግባር ድማ ትንታኔኦም ይቕጽሉ።

በዚን ካልእን ኣብ ወጥሪ እትርከብ ሲቲ፡ ንሓድሽ ተጻዋታይ ማንጋላ ኣብ ቦታ ኮምፓኒ ኩተሰልፍ ከምእትኽእል ይግለጽ ኣሎ። እቲ ተጻዋታይ ብማንቸስተር ሲቲ 32 ሚልዮን ፓውንድ ወጻኢታት ከምዝተገብረሉ ይፍለጥ።

ዛጊት ክለብ ማንቸስተር ሲቲ ብዛዕባ እቲ ወዲ 28 ዓመት መጉዳእቲ ገጢምዎ ዘሎ ተጻዋታያ ዝኾነ ሓበሬታ እኳ እንተዘይሃበት፡ እቲ ፍጻመ ኣዝዩ ከምዘሰንበዳ ኣብ ወግዓዊ መርበብ ሓበሬታኣ ኣፍሊጣ ኣላ።

** ** **

ብራዚል ንኮሎምብያ ኩትፍትና መዲባ

ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2014 ዘሕፍር ስዕረት ዝገጠማ ብራዚል፡ ንናይ ቅድም ኣላዩኣ ዱንጋ ናብ መዘኑት ምስልጣን ብምምላስ ሓድሽ ጉዕዞ ጀሚራ ኣላ።

እታ ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም ካብ ዝተሳተፉ 23 ተጻወትቲ ንዓሰርተ ጥራይ ሒዛ ጸባሕ ዓርቢ ኣንጻር ኮሎምብያ ኣብ ግጥም ምሕዝነት እትጽመድ ብራዚል፡ ኣብ ግጥም ዋንጫ ዓለም 2014 ብጀርመን ናይ 7-ብ1 ገፊሕ ስዕረት ከምዝገጠማ ይዝከር። ኣብቲ እዋን ኣብ ግጥም ርብዒ ፍጻመ ንኮሎምብያ 2-ብ1 ዝደሃኸት ብራዚል ጸባሕ ኸ ኑቲ ብቕዓት ትደግሞ ዶ ትኸውን?

ትማሊ ኣብ ሚያሚ ልምምድ ዘካየደት ብራዚል፡ ንኣይማር ኣብቲ ናይ ምሕዝነት ግጥም ከምእተሰልፎ ኣፍሊጣ ኣላ። እቲ ወዲ 22 ዓመት ተጻዋታይ፡ ክለቡ ባርሴሎና ኣብ ዘካየደቶ ፈላሚ ግጥም ላሊጋ ቦኺሩ ነይሩ። ኣብ ዝሰዓበ ጸወታ ኣንጻር ቪያሪያል (ትማሊ ሰንበት ምኳኑ እዩ) ግን ተቐይሩ ናብ ሜዳ ምእታው ይፍለጥ።

"ብቕዳምነት፡ ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም ባይታ ንዝዘበጠ ሞራል ተጻወትቲ ምቕናዕ እዩ። ድሕሪኡ ዓወት ንሓስብ። ስለዚ፡ እቶም ይሕሹ እዮም ነዛ ጋንታ ድማ ብኽሉ ሸነኽ ክሕግዙ ይኽእሉ እዮም ዝተባህሉ ተጻወትቲ መሪጸ ኣለኹ" ክብል ዱንጋ ብዛዕባ ሃገራዊት ጋንታኡ ተዛሪቡ።

“ብልሽውና ዓመታዊ ሚልዮናት ሰባት ይቐዝፍ ኣሎ” መጽናዕቲ

ኣብተን ብድኽነተን ዝልለያ ሃገራት ዓለምና ብሰበ-ስልጣን መንግስቲን ካልኦት ወገናትን ዓመታዊ ኣሽታት ሓደ ትሪልዮን ዶላር ካብ ካዝናታተን ይዝመት ብምህላዉ፡ እቲ ተግባር ጠንቂ ሞት ናይ ሚልዮናት ዜጋታተን ይኸዉን ከምዘሎ ተገሊጹ።

ኣብ ኣመሪካ ዝመደበሩ ‘ዋን’ ዝተባህለ ኣንጻር ድኽነት ከም ዝንቀሳቐስ ዝገልጽ ውድብ ኣብዚ ሰሙን’ዚ ኣብ ዘዘርግሖ መጽናዕታዊ ጸብጻብ፡ ኣብ ድኻታት ሃገራት ዝፍጸም ዘሎ ክቱር ብልሽዉና ዓመታዊ ጠንቂ ሞት ናይ 3.5 ሚልዮን ዜጋታት’ተን ሃገራት ይኸዉን ከምዘሎ ኣረዲኡ።

“ብልሽዉና ንቑጠባ ሃገር ብምቑንቋን መውዳእታኡ ፖለቲካዊ ሕንፍሽፍሽ’ዩ ዘኸትል” ዝበለ እቲ ጸብጻብ፡ ኣብ ሃገራት ትሕተ-ሳህራ ኣፍሪቃ ኣስፋሕፊሑ ዘሎ ብልሽዉና ብጥራሽ ክጠፍእ እንተዘኽእል ኔሩ ዓመታዊ ንተወሰኑ 10 ሚልዮን ህጻናት ናይ’ተን ሃገራት ናይ ትምህርቲ ዕድል ክረሓወሎም፡ ተወሰኽቲ 500 ሽሕ መምሃራን ተቖጺሮም ክሰርሑ፡ ከምኡ ድማ ምስ ኤች.ኣይ.ቪ. ዝነብሩ ልዕሊ 11 ሚልዮን ሰባት ናይ ዕድመ መናውሒ መድሃኒት ክረኽቡ ይኽእሉ ምንባሮም ኣረዲኡ።

እስራኤል ንሓማስ ንምጥቃዕ ልዕሊ ክልተ ቢልዮን ዶላር ኣባኺና

እስራኤል ንዕጡቕ ምንቅስቓስ ሓማስ ንምድምሳስ ክትብል ኣብ ልዕሊ ወሽመጥ ቃዛ ን50 መዓልታት መመላእታ ዘካየደቶ ደብዳብ ብጠቕላላ ልዕሊ 2.5 ቢልዮን ዶላር ከምዝወጽኣ ገሊጹ።

ሚኒስተር ወተሃደራዊ ጉዳያት’ታ ሃገር ሞሸ ያኣሎን ብሰሉስ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ እስራኤል ኣብ ልዕሊ ወሽመጥ ቃዛ ደብዳብ ኣብ እተካይደሉ ዝነበረት እዋን ብሓማስ ንዝውንጨፉ ዝነበሩ ኣሽሓት ሮኬታት ንምብርዓን ብስርዓት-ሚሳይል ‘ኣይሮን ዶም’ ተሓጊዛ ዘካየደቶ ቃልሲ ጥራይ ልዕሊ 100 ሽሕ ዶላር ወጻኢታት ከምዝወጽኣ ኣረዲኡ። ንሱ ወሲኹ፡ እስራኤል በቲ ክሳብ ዝሓለፈ 26 ነሓሰ ዝቐጸለቶ መጥቃዕቲ ንልዕሊ 6 ሽሕ ዕላማታት ናይ’ቲ ዕጡቕ ከምዝደብደበት፡ ካብኡ ኑቲ ልዕሊ 5 ሽሕ ዕላማታት ብነፈርቲ ኑቲ ከባቢ 900 ድማ ብመሬትን ብባሕርን ከምዝደብደበቶ ሓቢሩ። “ኣዝዩ ዕዉት ኔሩ” ክብል ድማ ገሊጽዎ። ኮይኑ ግን እስራኤል ንኣስታት ክልተ ኣዋርሕ ዘካየደቶ መጥቃዕቲ ቀልዓ-ሰበይቲ ዘርኩቦም ልዕሊ ክልተ ሽሕ ፍልስጤማውያን ካብ ምቕዛፍ ሓሊፉ ካልእ ዝወቕዖ ዝኾነ ወተሃደራዊ ሸቶ ከምዘየለ’የም ተንተንቲ ፖለቲካ ናይ’ቲ ዞባ ዘመልክቱ ዘለዉ።

ግጭት እስራኤልን ሓማስን ብመንጎኛነት ግብጺ ድሕሪ ዝተበጽሐ ስምምዕ ምቁራጽ ተኹሲ ካብ ዝሓለፈ 26 ነሓሰ ጀሚሩ ደው ኢሉ ከምዘሎ ይግለጽ። በቲ ግጭት፡ 2,140 ፍልስጤማውያን ህይወቶም ክስእኑ እንከለዉ፡ ካልኦት ኣስታት 11 ሽሕ ድማ ቆሲሎም። እስራኤል፡ ኣብቲ ግጭት 69 ዜጋታታ ጥራይ ከምዝተቐትሉ ክትሕብር እንከላ፡ ሓማስ ግን ቑጽሪ ዝተቐትሉ እስራኤላውያን ናብ ከባቢ ሚእቲ ዝጽጋዕ ምዃኑ ይገልጽ። በዚ ድማ እቲ ዕጡቕ ኣብ ልዕሊ እስራኤል ከቢድ ክሳራ ኣውሪዱ ተባሂሉ ካብ ህዝቡን ካልኦት ወገናት’ቲ ዞባን ናእዳ ክረክብ ክኢሉ ኣሎ።

ካልኣይ ኣመሪካዊ ጋዜጠኛ ብዕጡቓት ‘ተሰዪፉ’

ብ‘ኣይሲስ’ ዝፍለጡ ኣብ ዒራቕን ሶርያን ዝንቀሳቐሱ ዕጡቓት ኣብ ትሕቲኦም ሓዶሞ ንዝጸንሑ ካልኣይ ኣመሪካዊ ጋዜጠኛ ሰዪፎም ከምዝቐተልዎ ገሊጾም።

እቶም ዕጡቓት ኑቲ ስቲቨን ሶትሎፍ ዝተባህለ ጋዜጠኛ እናሰየፍዎ እንከለዉ ዘርኢ ናይ ቪድዮ ስእሊ ብቐደሚ ትማሊ ዘርጊሖም። ንሳቶም ብመገዲ’ቲ ቪድዮ ኣብ ዘመሓላለፍዎ መልእኽቲ፡ ኣብ ትሕቲኦም ንዘርከብ ካልእ ብሪጣንያዊ ጋዜጠኛ’ውን ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ብተመሳሳሊ ኣገባብ ክሰይፍዎ ምዃኖም ኣጠንቂቖም ኣለዉ። በቲ ፍጻሜ ዝተሻቐለ ምምሕዳር ባራክ ኦባማ፡ ኣብ ጥቅዓድ ዘለዉ ኣመሪካውያን ዲፕሎማትን ካልኦት ሰራሕተኛታትን ተመሳሳሊ ዕጫ ንኸይገጥሞም 350 ተወሰኽቲ ወተሃደራት ብቕልጡፍ ናብ ዒራቕ ክለኣኹ ትእዛዝ ኣመሓላሊፉ ኣሎ።

ወዲ 31 ዓመት ስቲቨን ሶትሎፍ ንክም መጽሔት ‘ታይም መጋዚን’ ዝኣመሰላ ናይ ዜና ማዕከናት ጸብጻብ ንምቕባል ኢሉ ኣብ 2013 ናብ ሶርያ ድሕሪ ምእታዉ’ዩ ብዙሕ ከይደንጎየ ኣብ ከተማ ኣሌፖ በቶም ዕጡቓት ተጨዊዩ። እቶም ዕጡቓት ኣብቲ “ካልኣይ መልእኽቲ ንኣመሪካ” ብዝብል ኣርእስቲ ዝዘርግሕዎ ናይ ቪድዮ ስእሊ፡ እቲ ዝወሰድዎ ስጉምቲ ግብረ-መልሲ ናይ’ቲ ኣመሪካ ኣብ ልዕሊኦም እተካይዶ ዘላ ናይ ነፈርቲ ደብዳብ ምዃኑ ገሊጾም። እታ ሃገር ክሳብ ሰኪሓ ካብ ተግባራታ እትቑጠብ ኑቲ ናይ ምስያፍ ተግባራት ብዝሓያለ መልክዑ ክቕጽልዎ ምዃኖም ድማ ወሲኾም ኣጠንቂቖም። ብመሰረት ቢ.ቢ.ሲ፡ ወላዲት ናይ’ቲ ግዜጠኛ “በጃኹም ተለመኑ” ዝሰምዕ ምሕጽንታ ናብ መራሒ ናይ’ቶም ዕጡቓት ኣቡበከር ኣል-ብቕዳዲ እኳ ከተቕርብ እንተጸንሐት፡ ምሕጽንታኣ ግን ሰማዒ እዚኺ ክረክብ ኣይካኣለን። ንሰፈሕ ከባቢታት ዒራቕን ሶርያን ተቖጻጺሮም ዝርከቡ ዕጡቓት ኣይሲስ፡ ቅድሚ ሒደት መዓልታት’ውን ሒዞሞ ንዝነበሩ ጀምስ ፎሊ ዝተባህለ ኣመሪካዊ ጋዜጠኛ እናሰየፍዎ እንከለዉ ዘርኢ ናይ ቪድዮ ስእሊ ዘርጊሖም ኔሮም እዮም። እቶም ዕጡቓት፡ ኣብ ልዕሊ ሓያለ ዒራቓውያን ወገናት ምጽዓይ ዓሌት ይፍጽሙ ከምዘለዉ’የም ብሓያለ ወገናት ዝውቀሱ ዘለዉ።

ዜና ብሓጺሩ

ኣብ ዒራቕ ኣብዝ ዝሓለፈት ወርሒ ነሓሰ ጥራይ 1,688 ሰባት ብዝተፈላለየ መጥቃዕቲታት ከምዝተቐትሉ ጸብጻብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኣጺሩ። ብመሰረት’ቲ ጸብጻብ፡ ኣብታ ወርሒ’ቲኣ ቑጽሪ ናይ ዝቖሰሉ ዒራቓውያን’ውን 2,166 ክበጽሕ ክኢሉ ኣሎ። ኣብ ወሽጢ ከተማ ባቕዳድ ጥራይ ዝተኻየደ መጥቃዕቲታት ህይወት 246 ሰባት ክቐዝፍ እንከሎ፡ ካልኦት 611 ሰባት ድማ ኣቑሲሉ። ኣብ ዒራቕ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ሓምለ’ውን ብዝተኻየደ መጥቃዕቲታት ብጠቕላላ 1,737 ሰባት ከምዝተቐትሉ’ዩ ጸብጻብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዘመልክት።

※※※

ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ማሊ ብዝተኻየደ ናይ ቦምብ መጥቃዕቲ ብውሕዱ ኣርባዕተ ወተሃደራት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ከምዝተቐትሉ ቢ.ቢ.ሲ. ገሊጹ። በቲ ኣብ ባይታ ተጻዊዱ ድሕሪ ምጽናሕ ዝተፈንጀረ ቦምብ ካልኦት 15 ወተሃደራት’ውን ቆሲሎም ኣለዉ። ብፍላይ ኩነታት ናይ’ቶም ሽዱሽተ ቁሱላት ኣብ ኣዝዩ ኣሰጋኢ ደረጃ ብምህላዉ ቑጽሪ ምውታት ክዛይድ ስግኣት ከምዘሎ ኣፈኛ ናይ’ቲ ልኡኽ ሰራዊት ንቢ.ቢ.ሲ. ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ ኣረዲኡ። ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ’ውን ኣብታ ሃገር ክልተ ደቂ ቡርኪናፋሶ ምዃኖም ዝተፈለጡ ኣባላት ዓቃብ ሰላም ብርእሰ-ቅትለታዊ መጥቃዕቲ ቦምብ ከምዝተቐትሉ’ዩ ዝገለጸ። ኣብታ ሃገር ዝንቀሳቐስ ‘እስላማዊ ማቕረብ’ ዝተባህለ ግብረ-ሽበራዊ ጉጅለ ንኽልቲኡ መጥቃዕቲታት ሓላፍነት ወሲዱሉ ምህላዉ ክፍለጥ ተኻኢሉ ኣሎ።

※※※

ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ናይጀርያ ዝንቀሳቐስ ዕጡቕ ጉጅለ ቦኮሓራም፡ ምስ ሰራዊት’ታ ሃገር ክካየዶ ድሕሪ ዝቐጸለ ሓያል ኩናት ንሓንቲ ‘ባማ’ ዝተባህለት ስትራተጂያዊት ከተማ ከምዝተቖጻጸረ ይግለጽ ኣሎ። መንግስቲ ናይጀርያ፡ ንምትሓዝ ናይ’ታ ኣብ ዞባ ቦርኖ ብዕብየታ ኣብ ካልኣይ ደረጃ እትስራዕ ከተማ ኣመልኪቱ ዛጊት ዝኾነ ሓበሬታ ኣይሃበን ዘሎ። ብኣብነት ሽዓው ዝምራሕ ዕጡቕ ጉጅለ ቦኮሓራም ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ኣብቲ ዝቆጻጸሮ ከባቢታት ሰሜናዊ ምብራቕ ናይጀርያ ሓዳስ እስላማዊት ሃገር ብወግዒ ድሕሪ ምእዋጁ ምስ ሓይሊታት መንግስቲ’ታ ሃገር ኣብ ሓያል ውግእ ተጸሚዱ ከምዝቐጸለ’ዩ ዝገለጽ። ምትሓዝ ከተማ ባማ፡ ሰራዊት መንግስቲ ናይጀርያ ኣብቲ ኩናት ከምዝተሳዕረ ዘመልክት ምዃኑ’የም ተዓዘብቲ ዝሕብሩ ዘለዉ።

※※※

ሃገራት ምዕራብ ንዩክሬን ንምሕጋዝ ሰራዊተን ናብታ ሃገር እንተልኢኸን ኣብ መንጎቲ ብኣመሪካ ዝምራሕ ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክን ሩስያን ኑክሌሳዊ ውግእ ክበራዕ ከምዝኽእል ፕረዚደንት ፖላንድ ነቢር ኣጠንቂቑ። ተዓዋቲ ሽልማት ኖቤል ዝኾነ ለች ዋለሳ ትማሊ ንጋዜጠኛታት ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ ኣብዚ እዋን ንሩስያ ንምብዳህ ኣብ ከም ኢስቶኒያ ዝኣመሰላ መዳውብቲ ሩስያ ዝኾና ሃገራት ባልቲክ ደርማስ ወተሃደራዊ ሓይሊ ክበስክር ይሸባሸብ ከምዘሎ ድሕሪ ምምልካቱ፡ እቲ ኪዳን ንዩክሬን ክሕግዝ ምስ ዝፍትን ካብ ሩስያ ኣዕናዊ ግብረ-መልሲ ክገጥሞ ከምዝኽእል ኣረዲኡ። በዚ ከኣ ክልቲኦም ሓይሊታት ናብ ኑክሌሳዊ ውግእ ከምርሑ ከምዝኽእሉ እቲ መራሒ ነቢር ኣጠንቂቑ። ሩስያ ብወገና፡ ኑቲ ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ ወጢንዎ ዘሎ ወተሃደራዊ መደብ ንምብዳህ ክትክተሎ ዝጸንሐት ወተሃደራዊ ሰረተ-እምነት (military doctrine) ክትከልሶ ምዃና ኣብዚ ሰሙን’ዚ ኣፍሊጣ።